

DARBININKAS

Vol. LXXXVI, Nr. 21
May- Gegužė 25, 2001 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- Lietuvos Seimas gegužės 17 d. atmetė prezidento Valdo Adamkaus veto Azartinių lošimų įstatymui ir priėmė jį be valstybės vadovo pateiktų pataisų. Už tai balsavo 78, prieš - 18 ir susilaikė 7 parlamentariai. 90 Seimo narių balsavus už, 2 - prieš ir 7 susilaikius, parlamentas atmetė ir prezidento pataisais Azartinių lošimų mokesčio įstatymui. Azartinių lošimų įstatymas numato nuo šių metų liepos 1 dienos įteisinti azartinius lošimus, bingo, stalo lošimus - ruletes, kortas, kauliukus, lažbas ir totalizatorius. Prezidentas Azartinių lošimų įstatymą siūlė papildyti antikorupciniais saugikliais - numatyti konkrečias licencijų panaikinimo sąlygas, specialią azartinių lošimų verslo priežiūros komisiją sudaryti iš Seimo pirmininko, premjero bei prezidento deleguotų atstovų ir jai suteikti teisę priimti sprendimą dėl lošimo namų steigimo vietos. Seimo anksčiau priimtame įstatyme ši teisė buvo suteikta vietos savivaldybėms. Prezidentas taip pat siūlė lošimo automatus skirstyti į riboto ir neriboto išlošimo, o 30 proc. iš azartinių lošimų verslo gaunamų mokesčių skirti savivaldybėms, kurių teritorijose organizuojami lošimai.

- Kaip pranešė BNS Rusijos Valstybės Dūmos Tarptautinių reikalų komiteto sekretorius spaudai, Dūmos taryba gegužės 15 d. Tarptautinių reikalų komiteto pirmininko Dmitrijaus Rogozino siūlymu nusprendė nusiųsti delegacijos į NATO PA sesiją Vilniuje gegužės 26-31 d. Valstybės Dūmos Taryba priėjo išvadą, kad deputatų dalyvavimas NATO PA sesijoje gali būti įvertintas kaip Rusijos sutikimas su Aljanso planais kitame plėtos rate priimti Baltijos šalis. Lietuvos Seimo Užsienio reikalų komiteto pirm. Alvydas Medaļinskas pavadino šį sprendimą "nesuprantamu ir nenuosekliu žingsniu, kuris kertasi su pernai Berlyne vykusioje NATO PA sesijoje išsakytu Rusijos noru aktyviau dalyvauti šioje organizacijoje, ieškoti tolesnio suartėjimo".

- Lietuvos centro sąjunga (CS) svarsto partijos narių siūlymą kelti prezidento Valdo Adamkaus kandidatūrą antrajai kadencijai. Kaip pranešė "Kau-no diena", Centro sąjungos Šiaulių miesto skyrius pakvietė V. Adamkų apsvaistinti galimybę siekti antrosios prezidentavimo kadencijos, o visus centristus - paremti jo kandidatūrą.

- Lozanoje (Šveicarija) posėdžiavęs Tarptautinio olimpinio komiteto (IOC) vykdomasis komitetas aukščiausią šios organizacijos apdovanojimą - IOC olimpinį ordiną - nusprendė įteikti NBA lygos Portlendo "Trail Blazers" komandos vidurio puolėjui Arvydui Saboniui. Apie tai oficialiai raštu informavo IOC prezidentas Juan Antonio Samaranch. Geriausio visų laikų 36-erių metų Lietuvos krepšininko nuopelnai iki šiol buvo įvertinti Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino I ir II ordinais.

AR ISTIES MAŽĖJA JAV POPULIARUMAS?

Dienraštis "Financial Times" vedamajame rašo, kad amerikiečiai nėra vieninteliai, klausiantys, kodėl Libija, Pakistanas ir Sudanas yra labiau tinkamos sėdėti Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komisijoje.

Washingtonas galėjo būti perdėm nusiramines prieš slaptą balsavimą, bet tai toli gražu nepateisina kvapą gniaužiančių dvigubo balsavimo rezultatų. Bet, "Financial Times" nuomone, Busho administracija neturėtų atsakyti grasinimais nemokėti skolos ar imtis kitų priemonių, nes tai iššauks atsakomąją reakciją.

Amerika verčiau turėtų įsijungti į konstruktyvų darbą, o Europos Sąjungą pasirūpinti, kad kitamet Amerika būtų sugrąžinta į komisiją. Nepaisant dabartinės įtampos, Ameriką ir Europą vienijančių saitų yra gerokai daugiau nei skiriančių, rašo dienraštis.

Dienraščio "Wall Street Journal" redakcinėje skiltyje rašoma apie Amerikos ir Europos santykius ir tariamai mažėjantį Jungtinių Valstijų populiarumą Europoje.

"Jei Amerikos politikos kritikai skirtų bent tiek laiko pokalbiams su paprastais europiečiais, kiek su Europos politikais, jie suprastų, kad bent jau tarp 35-mečių, būtų mažuma, kurie neemigruotų į Jungtines Valstijas, bėgdami nuo ekonominių sunkumų savo šalyse. Jei

Amerika norėtų rimtai užgauti Europos Sąjungą "vienišalio nusiginklavimo politika", visa ką ji turėtų daryti - tai vienašališkai suteikti daugiau vizų europiečiams" rašo dienraštis ir tęsia: "Europos politinės klasės tai žino, bet dauguma Europos vadovų tiki, jog norėdami būti reikšmingi Amerikos "hiperjėgos" amžiuje, jie turi būti skirtingi, o tai reiškia, priešiški.

Natūrali Europos diplomatijos kryptis gali būti apsunkinta "vadinamosios europietiškos Clintono kartos, dabar užimančios įtakingus pozicijas.

Bulgarijos parlamento rinkimų išvakarėse dienraštis "Washington Post" analizuoja buvusio Bulgarijos karaliaus Simeono Antrojo politines ambicijas. Dėl ekonominių reformų naštos ir jaunų demokratijų trapumo buvusios komunistinės Rytų Europos šalys ne kartą pasirodė lengvai pažeidžiamos šarlatanų pažadų apie stebuklingus vaisius nuo problemų.

Prieš dešimtmetį Lenkijos prezidento Lechos Valensos vos vos nenurungė niekam nežinomas verslininkas, žadėdamas, kad jo partija X padarys visus lenkus turtingais. Pernai Rumunijos politinės sistemos vos nesugriovė fanatinis nacionalistas, patekęs į antrą prezidento rinkimų ratą.

Dabar, rašo "Washington Post", atrodo, atėjo Bulgarijos eilė - rinkimų vėjauš kovoje į

priekį išsiveržė 1946 metais sostą palikęs karalius, pažadėjęs per 800 dienų išspręsti visas Bulgarijos problemas. Jei Simeonas laimėtų - rezultatai gali būti katastrofiški šaliai, kuri tik dabar pamažu ir skaumingai pereina prie rinkos ir ima siekti NATO ir Europos Sąjungos narystės.

Buvęs karalius žada greitą palengvėjimą, bet Vakarams nelieka nieko kita, tik tikėtis, kad karaliaus į akis pučiama migla išsisklaidys iki rinkimų, daro išvadą dienraštis "Washington Post".

Laikraščio "Boston Globe" apžvalgininkas Jeff Jacoby tvirtina, kad 2008 metų Olimpinės žaidynės gali vykti visur, tik ne Pekine. Jis rašo: "normalūs žmonės nedrįstų siūlyti kviesti atletus rungtis žudynių vietoje, bet Kinijos komunistų vadovai tokie nėra, todėl nieko nenustebintų, jei Pekinas pasiūlytų surengti varžybas Tiananmenio aikštėje ar jos prieigose, kur 1989 metais buvo nužudyta 2000 studentų".

Yra net tokių, rašo "Boston Globe", kurie tvirtina, kad leidžiant Kinijai rengti Olimpinės žaidynes padėtume sumažinti žiaurumus. Bet Pekino elgesys leidžia daryti išvadą, kad toks sprendimas dar labiau sustiprintų komunistų pastangas triuškindi mažumas ir atskalūnus.

Aušra Jūraitė

Š.m. gegužės 6 d. LR ambasadoje Washingtone įvyko Janinos Marks gobelenų parodos atidarymas. J. Marks - JAV lietuvių menininkė, gyvenanti ir kurianti Chicagoje bei Floridoje. Jos darbai eksponuojami Lietuvos Nacionalinėje galerijoje Vilniuje, lietuvių kultūros Balzeko muziejuje Chicagoje, Chicagos reabilitaciniame institute, Pasaulio lietuvių centro galerijoje Lemonte bei privačiose galerijose. Parodos rengėjai - Lietuvos ambasada JAV bei Pasaulio lietuvių bendruomenės kultūros taryba. Paroda ambasadoje veiks iki birželio 8 d. Nuotraukoje parodos atidarymo akimirkos (parodos autorė J. Marks ir LR ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas).

LIETUVOS GAMINTOJAI PRISTATĖ PRODUKCIJĄ JAV

Š.m. gegužės 8-10 d.d. Quantico karinių jūros pajėgų bazėje, Virginia, vyko JAV Gynybos departamento rengta įrangos, skirtos apsaugoti karines pajėgas, paroda-demonstravimas (Force Protection Equipment Demonstration), kurioje pirmą kartą dalyvavo Lietuvos gamintojai - Lietuvos tekstilės institutas. Lietuvos tekstilės institutas pristatė kareivių apsaugos įrangą - liemenes, apsaugančias nuo peilio dūrių, kulku ir skeveldrų, bei iš kompozicinės medžiagos pagamintus lengvus šalmus, apsaugančius nuo skeveldrų ir kulku. Lietuvos tekstilės instituto gaminius pristatė įmonės direktorė Aušra Abraitienė.

Š.m. gegužės 6-11 d.d. Baltimorėje (Merylendo valstija) tuo pačiu metu vyko dvi stambiausios pasaulyje tarptautinės lazerių fizikos konferencijos CLEO/QELS 2001. (Conference on Lasers and Electro-Optics / Quantum Electronics and Laser Science Conference). Konferencijose pranešimus apie Lietuvos mokslininkų pasiekimus skaitė Vilniaus universiteto Lazerinių tyrimų centro vadovas profesorius Algis Piskarskas, dr. Romualdas Danielius bei dr. Virgilijus Vaicaitis. Konferencijų metu vyko paroda, kurioje kompanijos demonstravo įvairius lazerinius prietaisus skirtus moksliniams tykimams, medicinai, pramonei. Šioje pa-

rodoje buvo pristatyta ir stambiausių Lietuvos lazerinių kompanijų "EKSMA" bei "Šviesos Konversija" produkcija, kuri susilaukė didelio parodos dalyvių susidomėjimo. Šios kompanijos pasirašė nemažai kontraktų lietuviškiems lazeriams gaminti. Pasak parodoje dalyvavusio "Šviesos konversijos" direktoriaus dr. Algirdo Juozapavičiaus, šiuo metu pasaulio mokslo bei pramonės institucijose veikia per 200 lietuviškų lazerių.

Lietuvos gamintojams parodose dalyvauti padėjo LR ambasada JAV.

LR ambasados Washingtono Spaudos skyrius

KULTŪROS ŽURNALISTIKA TELEVIZIOJE: LIETUVOS IR EUROPOS MODELIAI

Gegužės 18-19 d. Vilniuje, Lietuvos nacionalinėje televizijoje, vyko seminaras "Kultūros žurnalistika televizijoje - ARTE modelis". Su Lietuvos televizijų ir spaudos kultūros žurnalistais susitiko garsaus Europoje Vokietijos ir Prancūzijos kultūros televizijos kanalo ARTE atstovai.

Seminarą surengė Gėtės institutas, Prancūzų kultūros centras ir Lenkų institutas Vilniuje bei Lietuvos televizija. Renginio tikslas buvo supažindinti televizijoje dirbančius kultūros žurnalistus su dešimtmetį sėkmingai veikiančio reikšmingiausio Europoje kultūros televizijos kanalo ARTE patirtimi, pasikalbėti apie televizijos kultūros žurnalistikos koncepciją, žanrus, kultūros laidų populiarumo galimybes. Be to, buvo siekiama ieškoti galimų bendradarbiavimo būdų, siekiant, kad Lietuvos kultūros ženklai taptų la-

biau regimi Europos televizijų žiūrovams, ir atvirkščiai - Lietuvos auditoriją televizijos kanalais pasiektų vis daugiau informacijos apie kultūrinę Europos erdvę.

Remiantis Lenkijos visuomeninės televizijos, jau keletą metų bendradarbiaujančios su ARTE, patirtimi, diskusijoje buvo keliamas klausimas, ar būtų prasminga kurti bendrą Europos kultūros televiziją. Seminaro dalyviams buvo rodomos ARTE kanalo, Lenkijos ir Lietuvos televizijų kultūros laidų ištraukos.

Seminare dalyvavo ARTE kanalo "Teminių vakarų" laidos direktorius Hans-Robert Eisenhauer, savaitinio ARTE televizijos kultūros žurnalo "Metropolis" vokiškosios dalies koordinatorius Peter Wien, ARTE kanalo Prancūzijos užsienio skyriaus ir Lenkijos visuomeninės televizijos atstovai.

ELTA

VISUOTINĖS LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS PIRMAS TOMAS JAU LAUKIA PRENUMERATORIŲ

Nors Visuotinės lietuvių enciklopedijos pirmą tomą numatoma išleisti tik šių metų pabaigoje, knygynuose jau paskelbta jo prenumerata. Didelės apimties enciklopediją rengia Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas.

Kaip Elta informavo instituto direktorius Rimantas Kareckas, Visuotinė lietuvių enciklopedija - tai originalus iliustruotas mokslinis informacinis leidinys, rodantis kultūringos visuomenės brandą, o pirmosios Lietuvoje posovietinės universalios enciklopedijos rengimas ir leidyba yra visos valstybės garbės reikalas.

Enciklopedijoje pateikiama esminių žinių apie pasaulį, gausi informacijos apie Lietuvą ir lietuvius. Tiek savo turiniu, tiek didesne apimtimi ji iš esmės skiriasi nuo trylikatomės Lietuviškosios tarybinės enciklopedijos.

Visuotinę lietuvių enciklopediją sudarys 20 tomų po maždaug 800 puslapių. Bus pateikta apie 115 tūkst. straipsnių, 24 tūkst. iliustracijų, 650 žemėlapių. Numatyta pateikti 25 tūkst. biografinių straipsnių, iš jų 4000 su portretais. Straips-

nus enciklopedijai rašo 900 autorių - įvairių sričių specialistų.

Lituanistikai skiriama 20 proc. leidinio apimties, tai prilygsta keturių tomų lituanistinei enciklopedijai. Daug vietos enciklopedijoje skiriama sovietinės okupacijos metais draustai ar niekintai lituanistikai: Lietuvos valstybingumui, Katalikų bažnyčios Lietuvoje, kariuomenės istorijai, pasipriešinimui nacistinei ir sovietinei okupacijai, lietuvių tautos genocidui, Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ir Lietuvos valstybės istorijai, Mažajai Lietuvai, užsienio lietuvių gyvenimui, kultūrai, organizacijoms. Enciklopedijoje bus apie pusę tūkstančio straipsnių arba straipsnių dalių apie užsienio šalių miestus ir kitas vietas, kuriose gyvena arba gyvena lietuvių.

Pirmas Visuotinės lietuvių enciklopedijos tomas turėtų pasiekti prenumeratorius šių metų pabaigoje. Kiek anksčiau Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas yra išleides Mažosios Lietuvos, Technikos ir Muzikos enciklopedijų pirmuosius tomus.

ELTA

DĖL BŪSIMO PSICHOLOGŲ SUVAŽIAVIMO

2002 m. birželio 26-29 d. Vilniuje vyks Pasaulio lietuvių psichologų konferencija, kurią organizuoja Lietuvos psichologų sąjunga kartu su Vilniaus universitetu.

Pagrindinis konferencijos tikslas - pristatyti Lietuvos ir viso pasaulio lietuvių psichologų pasiekimus ir pasidalinti žiniomis apie vykdomus tyrimus. Konferencijos akademinė programa apims visas psichologijos šakas. Taip pat bus svarstomi ir psichologų veiklos klausimai: psichologų rengimas, licenzijavimas ir t.t. Konferencijos kalbos - lietuvių ir anglų.

NAUJA GERHARDO SCHROEDERIO EUROPOS VIZIJA

Vakarų spaudos apžvalgininkų dėmesio centre - Jungtinių valstijų prezidentas George W. Bush ir amerikiečių ketinimai kurti naują raketų gynybos skydą. Nepamiršamos ir kitos temos, pavyzdžiui, Vokietijos kanclerio Gerhardo Schroederio naujos Europos vizija.

Už raketų gynybos sistemos įdiegimą Bushui teks nemažai pakovoti, laikraščio "Wall Street Journal" europinėje laidoje teigia buvęs prezidentų Ronaldo Reagano ir George Busho vy-

resniojo patarėjas James Pinkerton ir priduria, manas, kad prezidentas tikriausiai kovosias šauniai. Jeigu Bush nori pasiekti savo, jam reikia platesnio žvilgsnio. Kalbėti reikia ne tik apie valstybės saugumą, bet Amerikos likimą apskritai. Pinkerton nuomone, į raketų gynybos sistemą nedera žvelgti senoviškai pro senąją ginklų kontrolės priizmę, reikia pasiūlyti naują pasaulio jėgos - tiek karinės, tiek ekonominės - viziją. (nukelta į 4 psl.)

Kas žinotina apie "Social Security" mokėjimus

(pradžia praeitame nr.)

5. Jūsų asmeninė informacija "Soc.Sec." įstaigoje yra visiškai saugi.

"Soc.Sec." įstaigoje saugoma daugybės milijonų žmonių asmeninė informacija. Ta informacija, pvz., jūsų "Soc.Sec." numeris, uždarbis, amžius, adresas, yra asmeniškai ir konfidenciali. Paprastai apie tokią informaciją "Soc.Sec." kalba tik su jumis. "Soc.Sec." įstaigai reikia jūsų sutikimo, jei kitas žmogus nori pagelbėti jums jūsų "Soc.Sec." įstaigos reikalus tvarkyti. Kada jūs paskambinate, "Soc.Sec." įstaigos tarnautojai klausia eilę klausimų, kad patvirtintų jūsų tapatybę.

Jei prašote draugę, ar šeimos narį paskambinti "Soc.Sec." įstaigai, jums reikia būti kartu, kada jie skambina, kad "Soc.Sec." žinotų, jog jūs prašėte jų pagalbos. "Soc.Sec." įstaigos atstovas prašys jūsų leidimo kalbėti apie jūsų "Soc.Sec." rei-

kalus paskambinusiam žmogui. Jei jūs nusiunčiate draugą ar šeimos narį į vietinę "Soc.Sec." įstaigą tvarkyti jūsų "Soc.Sec." reikalų, pasiūskite kartu savo raštišką sutikimą tai daryti. Tik-tai turėdami raštišką jūsų sutikimą, kalbės apie jūsų reikalus ir klausimus su jūsų atsiųstu asmeniu.

Nepilnamečio vaiko atveju, tėvai ar teisėtas globėjas gali kalbėti vaiko vardu, tvarkant jo "Soc.Sec."

"Soc.Sec." administracija garantuoja jūsų dokumentų privatumą. Yra atveju, kai įstatymai reikalauja iš "Soc.Sec." suteikti informaciją valdžios įstaigoms, kad galėtų praveisti kitas valdžios teikiamas sveikatos ar pašalpų programas tokias kaip *Temporary Assistance to Needy families*, *Medicaid* ar "food stamps". Tačiau toms įstaigoms yra uždrausta skleisti informaciją, gautą iš "Soc.Sec." administracijos.

Social Security administracijos patarnavimai žmonėms

1. Patarnavimai kompiuteryje: Social Security Online internet tinklalapis.

a. Įvairūs spausdiniai (publications), aprašantys "Soc.Sec." programas;

b. Įvairios formos, kurias galite naudoti įvairiems savo reikalams, pvz., "Soc.Sec." kortelės ar Medicare kortelės pakeitimui ar gaunamų mokėjimų patikslinimui;

c. "Social SecurityNews" - elektroninis žinialapis, kurį galite gauti elektroniniu paštu nemokamai ir kuris informuoja apie vėliausius pasikeitimus "Soc.Sec." programose.

Jei neturite kompiuterio namie, daugelis bibliotekų ir nepelno organizacijų leidžia naudotis Internet patarnavimais. Paskambinkite vietinei bibliotekai, kad gautumėte daugiau infor-

macijos tuo reikalu.

2. 24 valandų nemokamas telefonas.

Jūs galite išklausyti įkalbėtą informaciją visą parą, savaitgaliais ir švenčių metu, skambinant nemokamu telefonu: 1-800-772-1213.

Jūs galite kalbėti su tarnautoju nuo 7 val. ryto iki 7 val. vakaro darbo dienomis. Labiausiai užimtos dienos yra kiekvienos savaitės pradžioje ir kiekvieno mėnesio pradžioje. Jei reikalus nėra skubus, geriausia skambinti kitomis dienomis. Kai skambinate, visada turėkite prie savęs savo "Soc.Sec." numerį.

Kurtieji ar sunkiai girdintieji gali skambinti nemokamai TTY numeriu 1-800-325-0778 tarp 7 val. ryto ir 7 val. vakaro darbo dienomis.

"Soc.Sec." įstaiga sako: "Mes laikome jūsų paskambinimus konfidencialiai, ar jūs naudotumėte nemokamą numerį, ar vietinės "Soc.Sec." įstaigos numerį. Norėdami užtikrinti, kad gautumėte tikslią informaciją ir mandagų patarnavimą, turime dar vieną tarnautoją, kuris seka ir klausia jūsų paskambinimų ir mūsų tarnautojų atsakymų jums".

3. Nemokami patarnavimai. Jums niekada nereikia mokėti už informaciją ar bet kokią kitą "Soc.Sec." įstaigos patarnavimą. Kai kurios verslo įstaigos skelbia, kad gali sutvarkyti pavardės pakeitimą "Soc.Sec." kortelėje ar uždarbio pranešimus už užmokestį. "Soc.Sec." visus tuos patarnavimus daro nemokamai.

Geriausias žinių šaltinis apie "Soc.Sec." patarnavimus yra "Social Security" įstaiga.

4. Ką "Soc.Sec." dažniausiai praneša žmonėms.

Laikas nuo laiko "Soc.Sec." siunčia jums informaciją apie mokėjimų pasikeitimus. Čia sąrašas tų dalykų, apie kuriuos praneša "Soc.Sec.":

a. Cost-of-Living Adjustments (Cola) - kiekvieną sausio mėn. jūsų "Soc.Sec." čekis automatiškai padidėja, jei pragyvenimas pabrangsta. Jei jūsų "Soc.Sec." čekiai siunčiami tiesiog į banką, "Soc.Sec." praneš jums iš anksto apie jūsų naują mokėjimą. Jei jūs gaunate "Soc.Sec." čekį paštu, jūs taip pat gausite ir laiškutį, paaiškinantį apie pakėlimą.

b. Metinio uždarbio riba. Tai riba, kiek galite per metus uždirbti ir taip pat gauti "Soc.Sec." pensijos mokėjimus. Ta suma kasmet didėja. "Soc.Sec." praneš iš anksto apie naują galimą uždarbio dydį.

c. Kiti pasikeitimai jūsų "Soc.Sec." čekiuose. Jei jūsų gaunamoje sumoje atsirastų pasikeitimų, "Soc.Sec." laiku ir tiksliai apie tai praneš.

d. Kaip "Soc.Sec." praneša apie pasikeitimus?

Paprastai naudojasi paštu, bet kartais "Soc.Sec." atstovas atvyksta į jūsų namus. Jis parodo savo tapatybės dokumentą, prieš pradėdamas kalbėti apie jūsų mokėjimus. Jei abejojate, ar tikrai asmuo "Soc.Sec." atstovas, paskambinkite į "Soc.Sec." įstaigą ir paklauskite, ar pas jus buvo pasiūstas jų atstovas.

JAV LB Krašto valdybos Socialinių reikalų taryba

Parengė: Birutė Jasaitienė ir Aldona Smulkštienė

Naudotasi "Soc.Sec." pranešimais

Maironio tėviškė

A. Žižiūno nuotr.

CENTURY 21 GEMINI LLC, 1283 Broad Street, Bloomfield, NJ 07003, didžiausia pasaulyje nekilnojamo turto kompanija siūlo jums savo paslaugas perkant, pardudant namą, nuomojant butą, ieškant patalpų bizniui šiaurinėje New Jersey dalyje. NJ Licensed Real Estate agentė Jurgita Banytė maloniai kviečia kreiptis telefonu: (973) 441-5762 arba (973) 429-7400, arba e-mail jbynt97@hotmail.com Profesionalus aptarnavimas garantuotas!!!

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: jstrimaitis@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - **OHLERT-RUGGIERE, Inc.**, 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas pirmadieniais 9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979. E-mail: laisvesziburys@aol.com

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJĄ ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642

Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĄSTAIGA PRIE D.V. JONO KAPINIŲ.

**Fasolino
MEMORIALS**

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379

PHONES (718) 326-1282; 326-3150

- TAI MŪSŲ VIENINTĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

**KVEĖAS
JONAS**

1933+1976

Siųsdami per Western Union®, jūs tarsite įteikiate
pinigus tiesiai savo artimiesiems į rankas.

Kai siunčiate pinigus per Western Union, galite būti užtikrinti, kad jie pasieks reikiamą vietą saugiai ir greitai. Pasaulinių ryšių dėka pinigų pervedimas yra nesudėtingas ir tužtrunka kelias minutes. Jūs netgi galite siųsti pinigus telefono pagalba, naudodami kredito kortelę. Jūsų artimieji

galės saugiai atsiimti pinigus 185-tyje šalių ir 95 tūkstančiuose vietų, tarp jų ir Lietuvoje. Kaip jūsų giminės ir draugai pasitiki jumis, jūs galite pasitikėti Western Union. Taigi siųsdami pinigus savo artimiesiems, siųskite juos tik per Western Union - bendrovę, kuria pasitiki milijonai.

JAV ir Kanadoje, teiraukitės

1-800-325-6000

www.westernunion.com

WESTERN UNION | MONEY TRANSFER

Greičiausias pinigų persiuntimas visame pasaulyje™

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$45.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra

**Dvigubos
moralės matai**

„Yra šalis... šalis ta Lietuva
vadinasi... koks mielas kraštas, ku-
rio taip netekau ūmai!“ Rusijoje,
žandarų kalėjime ilgėsiu dūsavo
Pranas Vaičiūnas.

Kiek lietuvių panašiai jautėsi sibiriskose Rusijos platybėse, kalėjimuose, priverčiamuose darbuose? Ūmai, vogčiomis, per jėgą jie buvo išvežti iš savo mielo krašto, kurio dauguma daugiau taip niekad ir nebeišvydo.

Ši baisi tragedija vyko civilizuotame pasaulyje, kuris dažnai postringauja apie laisvę, teisėtumą ir žmogiškumą. Žodžiai ir darbai nesutampa. Dėl to prieštarašio nebe vienoje šalyje žmonės netenka viso, kas jiems yra brangaus: žemės, namų, gyvybės.

Lietuvai tų kančių simboliu yra tapusios birželio dienos. Rodos, tarsi koks piktnesio sąmoningai būtų parinkęs tas dienas, kai Lietuvos gamta atsiskleidžia visu gaivumu, kai laukuose noksta lietuvių triūsų susėti vasarofai. Jie brandžiai noko nepriklausomos Lietuvos laisvėje, ramybėje ir dideliame kūrybos karštyje.

Visa tai buvo nutraukta Maskvos užpuolimu „žmogaus laisvės, jo teisių ir geresnio gyvenimo“ vardu... Kokiu piktu melu tai nuskamba! Kokia žiauri neteisybė daroma, kai žudoma taiki ir rami tauta, kai šimtai tūkstančių jos žmonių išvežami iš savo mielo krašto baisesniam vargumui ir mirčiai! „To neišreikš nė vienas raštas“... To neišsakys žodžiais ir nesupras niekas, kas tos baisios tragedijos nėra pats išgyvenęs.

Birželio siaubingiosios dienos mums mena lietuvių tautos kančią, kuri savo skaudumu negali būti lyginama su jokia kita praeities nelaime. Kitados buvo šturpių juodojo maro ir bado metų, didžiųjų negandų, suklojusiu į kapines dešimtis tūkstančių žmonių, bet visi žinojo, kad jie mirė ne nuo kruvinos piktavalių rankos. Buvo taip pat sunkių ir ilgų nelaisvės dienų, buvo persekiojimų ir trėmimų, tačiau niekada jie nebuvo vykdomi planuotai ir organizuotai siekiant sunaikinti pačią tautą. Tokio žudymo griebėsi tik Sovietų Rusija.

Mūsų laikų barbarybė tuo yra baisesnė, kad tarp jos talkininkų yra ir laisvųjų, vadinamųjų krikščioniškų tautų. Nesistebėkime, kad Dievą paneigę žmonės tampa žvėrimis ir pamina Jo įsakymą: Nežudyk! Mus supurto, kai tautos žudymo dalininkais pasidaro ir tie, kurie pripažįsta tą Dievo įsakymą ir teisę kitiems gyventi, tačiau silpnųjų ir pavergtųjų bei žudomų tautų negina. Atrodo, tarsi tauta būtų ne tas pats, kas ir atskiras asmuo, o tautos naikino ir žudymo Dievo įstatymai nedrausdų. Tai iškreiptos, egoistinės ir nekrikščioniškos sąžinės pasiteisinimas, kuris jokiais laikais negali būti pateisintas.

Ar tai nėra dvigubos moralės matas? Kai žmogžudystė smerkiama ir įstatymais persekiojama, tai tautžudystė nutylima ir pakenčiama. Daug daugiau: su žudiku bendradarbiaujama ir prekiaujama.

Birželio įvykiai, kasmet jautriai mūsų prisimenami, kviečia visus prisiminti mūsų seserų ir brolių testamentinius žodžius, kuriuos jie įrašė troškiuose išvežimo vagonuose, kuriuos krauju įrašė kalėjimų sienose. Tai - meilė, auka, kova ir malda už Lietuvą!

Sovietų Sąjungos trėmimai yra tokia dvidešimtojo amžiaus barbarybė, kuri nužudytų ir nukankintų žmonių skaičiumi pralenkia visus laikus. Deja, netrūksta ir dabar to laikotarpio garbintojų!

**Prieškario balių pažiba -
spaudos balius**

Salomėja GETAUTIENĖ

Tarpukario Lietuvoje savo balius įvairių švenčių proga rengdavo laikraščių ir žurnalų, leidyklų bei spaustuvių darbuotojai. Tačiau tik Žurnalistų sąjungos organizuojamos šventės pasižymėjo ypatingu užmoju ir tapo tradicinės.

* * *

Datą pataisė pasikėsinimas
į A. Voldemarą

Ideja surengti pirmąjį spaudos balių kilo 1929 m. pavasarį įvykusiame Žurnalistų sąjungos susirinkime, kuriame gyvai svarstyta lietuvių spaudos atgavimo 25-ųjų sukaktuvių minėjimo programa. Pirmasis spaudos balius turėjo įvykti 1929 m. gegužės 11 d. Tačiau gegužės 6 d. įvykdytas pasikėsinimas į ministrą pirmininką Augustiną Voldemarą, kuris turėjo būti garbingiausias šventės svečias, pataisė balius datą. Balius buvo nukeltas į kitą šeštadienį - gegužės 18 d.

Tą vakarą apie du šimtus svečių susirinko Lietuvos viešbučio salėse. Patekti į pokylį buvo galima tik su bilietais kvietimais, kurie kainavo 10 Lt (garbės nario bilietas - kvietimas - 25 Lt). Visi balius bilietai kartu buvo ir leidimai vaikščioti po pirmos valandos nakties, nes tuo metu Kaune galiojo komendanto valanda. Apie dešimtą valandą vakaro svečius pasveikino ir balių atidarė žurnalistų sąjungos pirmininkas J. Purickis ir A. Voldemaras. Dalyvaujančių baliuje ūpą iš pradžių šiek tiek numušė žinia, kad pokylio meninėje programoje negali dalyvauti Kipras Petrauskas, Antanas Sodeika ir Henrikas Kačinskas. Pirmojo spaudos balius programą išgelbėjo dainininkai Marija Lipcienė, Marijona Rakauskaitė ir Jonas Būtenas. Po koncerto prasidėjo šokiai.

Žurnalistinių paslapčių loterijos dalyviai galėjo laimėti draudžiamosios literatūros egzempliorių, reporterio batus, necenzūruoto laikraščio numerį ar kitą ypatingą prizą. Neapsieita be aukciono, kuriame A. Voldemaro portretas parduotas už 425 Lt, o statinaitė alaus - už

150 Lt. Baliaus metu 300 egzempliorių tiražu išleisti du „Pirmojo spaudos balius naujienų“ numeriai, kuriuos redagavo Kazys Binkis.

Šiauliėčių iššūkis
kauniečiams

Kraštą apėmusi ekonominė krizė, spaudos baliai keletą metų nebuvo rengiami. 1932 m. Šiaulių laikraštininkai metė iššūkį kauniečiams, surengdami antrąjį spaudos balių. Lapkričio 12 d. Piliečių klube susirinku-

Prof. Augustinas Voldemaras

sus plunksnos brolius linksmino Šiaulių teatro artistai Elena Bindokaitė, Gražina Jakavičiūtė, Alfonsas Radzevičius, Ipolitas Tvirbutas ir kt.

„Šiaurės Lietuvos“ redaktorius Pranas Razma, pradėdamas balių, perskaitė šimtajam spaudos baliui, vyksiančiam 2032 m., skirtą apvertktinos anų laikų spaudos padėties aprašymą. Žurnalistai surengė parodą, kurioje buvo galima pamatyti ne paprastų eksponatų: miesto muziejaus kertinį akmenį, elektros stotį vaizduojantį maišą su nepaslėpta yla, Šiaulių valdininkų ašarų indą, prisipildžiusį po algų sumažinimo, bankininkų Nurokų kišenės prieš ir po bankroto, spaudos sensaciją - antį ir t. t.

Kauno žurnalistai priėmė šiauliėčių iššūkį ir nuo 1933 m. pradėjo kasmet rengti „ataskaitinius“ metų pokylius. 1933 m.

vasario 25 d. įvykęs balius į „Metropolio“ sales sutraukė apie 600 svečių, tarp kurių buvo ir Respublikos Prezidentas Antanas Smetona su žmona, krašto apsaugos ministras Balys Giedraitis bei kiti aukšti pareigūnai, užsienio šalių diplomatai. Koncerto metu smuiku griežė Jakavičius, šoko baletu solistai Jadvyga Jovaišaitė-Olekienė ir Bronius Kelbauskas,

sumą, kurio didžioji dalis buvo panaudota Žurnalistų sąjungos sanatorijos Giruliuose statybai ir išlaikymui. Dalis surinktų pinigų atiteko žurnalistų savišalpos fondui ir labdarai.

Nuo „dzinguliukų“ iki
operečių

Žymūs ano meto aktoriai bei dainininkai spaudos baliuose pristatydavo naujas, originalias

Pirmoji tremtyje, Vakarų Vokietijoje, LŽS valdyba, išrinkta Hanau lietuvių stovykloje per įvykusį žurnalistų suvažiavimą 1946 m. Sėdi (iš k. į deš.): Henrikas Blazas, Simas Urbonas, Jonas Kardelis, Aleksandras Merkelis ir Alfonsas Brazilius. Stovi: Jonas Vaidelys, Kazys Obolėnas ir Jeronimas Cicėnas. Trūksta pirm. dr. J. Pajaujo. Borjero nuotr.

grojo pianistė G. Juodakytė-Leonienė. Koncerte taip pat dalyvavo operos dainininkai Vėronika Podėnaitė ir Stasys Santvaras bei „Linksmųjų brolių“ - Viktoro Dineikos, Henriko Kačinsko ir Jurgio Petrausko trio. Baliuje švaistėsi sąmoningai kupini korektūros velniukai - Kazys Jursys ir Pulgis Andriušis. Buvo paskelbtas „Lietuviškosios spaudos anties statusas“ ir surengtas „spaudos anties“ aukcionas. Net 77 Lt už antį su statutu ir liudijimu paklojo dramos artistas V. Dineika, pasižadėjęs ją pristatyti į kitą spaudos balių. Apsilankė ir latvių rašytojai A. Erss ir P. Rozitis. Pastarasis balius nuotykius aprašė novelėje „Antklodė“, kuri buvo išspausdinta „Pirmajame Lietuvos žurnalistų sąjungos metraštyje“.

Prieškario spaudos baliuose ypač populiarios buvo loterijos, kurioms prizus pristatydavo įvairios bendrovės, fabrikai, asmenys. Loterijose už vieną litą buvo galima laimėti šimtus įvairiausių prizų - nuo degtukų dėžučių paketėlio, vyno ar alaus butelio, kojinių, pirštinių, pagalvių, suknelės ar audinio atraizos iki radijo imtuvo, žymių dailininkų paveikslų, keilonių.

Žurnalistų sąjunga iš spaudos balių bilietų ir loterijų gaudavo nemažą pelną (1937-1938 m. grynas pelnas viršijo 10000 Lt

programas. 1934 m. spaudos balius buvo pradėtas spaudos balius maršu, kuriam žodžius parašė Bronys Raila. 1934 m. baliuje ypatingo susidomėjimo susilaukė redaktorių pasikalbėjimas kraštą apėmusios politinės bei ekonominės krizės temomis, kuriame dalyvavo artistai J. Petrauskas, V. Dineika, H. Kačinskas, J. Siparis, K. Jursys, A. Kupstas ir S. Petraitis. Redaktorių pasikalbėjimo tekstą parašė Augustinas Gričius, o kupletus - Teofilis Tilvytis. Artistai pasirodė su puikiomis dailininko Juozo Penčylos sukurtais redaktorių kaukėmis-šaržais. Ypač populiarūs buvo „Linksmieji broliai“ su savo kupletais. 1937 m. jie atliko „Operą apie kelionę nuo armonikos iki 5000 litų“ bei apdainavo „Laikraštininkų mūsų aplink Madridą“.

Nuo 1937 m. spaudos baliai, ieškodami erdvesnių patalpų, persikėlė į Karininkų ramovę. Čia 1937 m. pokylį nufilmavo Lietuvos kronikos kūrėjas Jurgis Linartas. 1938 m. spaudos balius sulaukė rekordinio dalyvių skaičiaus - 1300 svečių. Tais metais baliui vadovavo Melchioras Putelė (artistas Juozas Gustaitis), o redakcijų darbą inscenizavo jaunieji dramos artistai, vadovaujami Stasio Dautarto. Į spaudos balių buvo kviečiami ir užsienio atlikėjai, tuo

(nukelta į 7 psl.)

Romualdas Granauskas

RAUDONAS

ant BALTO (apysaka)

3

(pradžią nr. 19)

- O kodėl dabar čia gyveni?
- Kad mūsų namą vokiečiai subombardavo.
- O kodėl dabar pas Rimkų gyvenat?
- Kad patėvis su Rimkum tarnavo kartu kariuomenėj.
- O kur patėvis Šiauliuose dirbo?
- Prie geležinkelio.
- O kokios spalvos drabužius nešiojo?
- Juodos.
- O tie drabužiai ar buvo su antpečiais?
- Nebuvo antpečių.
- O šautuvą ar turėjo?
- Neturėjo.
- O gal kokį visai mažą turėjo?
- Ir mažo neturėjo.
- O antpečius ar turėjo?
- Neturėjo.
- Tai kokios spalvos buvo tie antpečiai?
- Kad neturėjo.
- O kaip atrodė tie antpečiai?
- Niekaip neatrodė.
- Tai kokios spalvos jie buvo?
- Kad nė kokios nebuvo.
- O šautuvą juk ant sienos laikė pakabinęs?
- Kad neturėjo šautuvo.

- O tokį mažą šautuvėlį? Ar nešiojo prie diržo?
- Nieko prie diržo nenešiojo.

Ir taip be galo, be krašto, ir vis du kartus per dieną: rytą ir vakarą. Kaip poterius. Bet poterius dar galėjau suklysti, o šitų - jokiais būdais! Žinoma, jei norėjau nueiti į biblioteką, o rudenį - į mokyklą.

Tiktai niekas bibliotekoj manęs tokių dalykų neklausinėjo, užrašė vardą, pavardę, kur gyvenu ir kiek man metų, o tada pasakė, kad galiu eiti prie lentynos ir pats pasirinkti. Aš pasirinkau tiek ir tokių storų knygų, kad pūksdamas vos užkėliau ant stalo.

- O ne, ne!... Duodam tik po tris.

Išsirinkau tris pačias stauriasias, kad ilgiau užtektų. Be to, nebuvau tikras, ar patėvis kokį rytą neapsigalvos ir neuždraus daugiau ten lankytis. Vedėja pakraipė, pakraipė galvą, bet sakyti nieko nesakė.

Ta vedėja, žydelkaitė, vardu Judita, buvo atsiųsta iš Salantų, ir visi sakė, kad šnipinėti kaime. Patėvis visai ne juokais išsigando, tačiau tokių mažų vaikų ji, matyt, dar nešnipinėjo. Jos akys buvo tamsiai rudos, o ant galvos nešiojo tokia didžiulė kupetą juodai mėlynų žvilgančių plaukų, jog ta jos galva iš toliau atrodė visa aplipusi ką tik parsakridusiais varnėnais. Bet aš ją temačiau tik du kartus, trečią kartą nuėjus, radau biblioteką uždarytą. Kaime sakė, kad naktį atėjo miškiniai, plikai nukirpo tuos plaukus, išspardė užpakalį ir liepė dingti iš čia, kad daugiau nė kvapo nebūtų. Po savaitės jos vietoj sėdėjo suvargusi moterėlė, ji netoliese ir gyveno, o kai į kortelę rašydavo knygų pavadinimus - net tų be klaidų nurašyti nemokėjo. Bet dabar aš skaičiau nuo ryto iki vakaro, neberūpėjo net Pupeikio vaikai, būčiau skaitęs ir per naktį, jeigu tiktai kas būtų leidęs. Blogai yra būti vaiku, visai negali turėti jokio savo gyvenimo.

Apsiveršiuo Rimkienės karvė, tik aš nemačiau kaip, ir du vakarus Stapūnė mums įnešė po pusdubenį krekenos, kurios dar niekada nebuvau valgęs. Jergutėliau, koks tai buvo skanumas po

juodos miltynės! O po savaitės jau buvo ir pieno. Motina tą vakarą išvirė gnaibytinės kankolienės ir užbalino. Kai ant stalo jau baltavo pripilτος trys lėkštės ir kyšojo į šonus šaukštų kotai, mūsų mažas kambarėlis tartum nušvito. Jau norėjau pirmas pulti į savo vietą, bet patėvis sulaukė:

- Sėskimės neskubėdami ir pirma padėkokim Dievui, kad leido išgyventi šią juodąją žiemą.

Mes taip ir padarėm, bet nemačiau, kad patėvio veide spindėtų koks dievotumas. Jis pasakė motinai:

- Nežinau, ką daryti su ta biblioteka. Kad jau ir ten prikišo visokių žydelkų komsomolkų, pamatysis - veikiai prisikas ir lig mūsų. Viskas, pasibaigė tavo bibliotekos!

Aš pakėliau į jį akis ir karštai išpyškinau:

- Tai kam reikėjo būti tuo policininku, kad aš dabar negalėsiu nė knygų skaityti!..

Patėvis atsistojo, persilenkė priešais per stalą ir trenkė atgalia ranka. Aš net nepradėjau verksti, tik užsiėmiau abiem delnais nosį, ir tada jis trenkė antrą kartą, bet antrojo skaudumo beveik nepajutau, gal kad per rankas nepataikė.

- Ar aš nesakiau tau, rupūžgalvi, kokius žodžius turi užmiršti amžinai?!

- Nedaužyk čia mano vaiko!.. - sukliko motina.

Patėvis daugiau ir nedaužė, o man per pirštus lašėjo kraujas ir krito tiesiai į sriubą. Tada antrą kartą gyvenime pamačiau, kaip neužmirštamai skaisčiai atrodo raudonas ant balto. Paskui, kai nustojau bėgęs kraujas ir aš lioviausi verksti, mes nuėjome gulti, motina užptė lempą, bet aš negalėjau užmigti. Jiedu ilgai barėsi savo lovoje, o kai jie nutilo, aš atsikėliau, sugraibiau ant stalo lėkštę ir vis tiek tamsoj viską susirėbiau.

Ant patėvio negalėjau ilgai pykti, juk tai jis padirbo man medpadėlius, kuriais apsiavęs išlandžiau visus pašalius ir pakertes, o po klėties grindimis buvau net ant pilvo pašliaužęs, bet teradau

(nukelta į 4 psl.)

■ Netolimoje ateityje narystei Europos Sąjungoje (ES) pasirengs apie 10 valstybių, gegužės 20 d. sakė Prancūzijos Europos reikalų ministras Pierre Moscovici, citavęs Europos Komisijos (EK) ataskaitas.

■ Anksti gegužės 21 d. iš Izraelio sraigtasparnių raketomis ir kulkosvaidžio šoviniais apšaudžius palestiniečių gamyklas bei saugumo pastatus Gazos Ruože, buvo sužeisti keturi žmonės, pranešė palestiniečių šaltiniai.

■ JAV ir Vokietijos vadovai pateko į politinį skandalą Vokietijos žurnalams "Der Spiegel" ir "Focus" pakelbus ištraukas iš Amerikos prezidento George W. Bush ir Vokietijos kanclerio Gerhard Schroeder susitikimo slaptą protokolą, rašo laikraštis "Die Welt".

■ Iš keltų "Estonia" žūties pasipelnė sukčiai. Laikraštis "Eesti Paevaleht" rašo, kad tarptautinė katastrofos aukų rėmimo grupė iš tikrųjų buvo aferistų įsteigta šeimos bendrovė. Grupės vadovas Gunnar Bendreus rinko pinigų, kad būtų galima nusamdyti žymius advokatus, kurie su rengtų tikrųjų "Estonia" žūties kaltininkų teismo procesą.

■ Didinti baltarusiškų prekių eksportą, statyti valstybinius būstus ir užtikrinti šalies maisto produktų saugumą per penkerius metus yra svarbiausi Baltarusijos ekonominės strategijos tikslai. Tai pareiškė šalies prezidentas Aleksandr Lukašenka, kalbėdamas gegužės 18 d. Antrajame Baltarusijos liaudies susirinkime.

■ Per savižudžio sprogdinimą prie didelės parduotuvės Izraelio Natanijos mieste gegužės 18 d. žuvo keli ir buvo sužeista dar mažiausiai 30 žmonių, pranešė policija. Izraelio radijo pranešimu, per sprogimą, kuris įvyko maždaug 11 val. 20 min. vietos laiku, žuvo pats sprogdintojas ir dar keturi žmonės. Savižudis susisprogdino, kai apsaugininkai neleido jam išeiti iš parduotuvės.

■ Netoli Turkijos sostinės Ankaros gegužės 18 d. sudužo ginkluotųjų pajėgų lėktuvą - šioje šalyje tai antra transportinio lėktuvo "Casa" avarija per tris dienas.

Nauja Gerardo Schroederio Europos vizija

(atkelta iš 1 psl.)

Dešinieji respublikonai spaudžia prez. Bushą sukurti tokią raketų gynybos sistemą, kuri pradėtų veikti jeigu ne per pirmuosius ketverius Busho prezidentavimo metus, tai bent per antrąją jo kadenciją, - rašo britų verslo laikraštis *Financial Times* ir čia pat atkreipia dėmesį į kai kurių karybos žinovų abejones.

Jų nuomone, vargu ar įmanoma taip sparčiai įdiegti naująją gynybos sistemą. Nors užsimeinama, jog kai kurios raketų skydo dalys gali būti parengtos jau du tūkstančiai penktaisiais ar šeštaisiais metais. Iki šiol Bushas neužsiminė, kuriais raketų gynybos sistemai jis teiktų pirmenybę ir kada sumanymas būtų įgyvendintas. Tačiau manoma, jog Washingtonas pirmenybę teiks ribotos apimties gynybos sistemai, kuri apsaugos pačias Jungtines valstijas, užjūriuose esančius amerikiečių dalinius bei sąjungininkus. Taigi, raketų skydas nebūtų visaapimantis.

Tai tiek apie Ameriką ir jos kuriamą raketų skydą. Kita tema, kurią parinkome iš šios dienos laikraščių - Vokietijos kanclerio Gerardo Schroederio Europos sąjungos pertvarkos planas.

Kanclerio Schroederio raginimas pertvarkyti Europos sąjungos politines institucijas dar kartą parodo, jog Vokietiją savo vadovavimą siekia įtvirtinti gilindama Europos integraciją, - teigia dienraštis *International Herald Tribune* apžvalgininkas John Vinokur.

Nors Schroederio siūlymai yra ir patrauklūs, ir pagrįsti, tačiau Vokietija Europos sąjungą stumia ta kryptimi, kuri visų pirma naudinga Berlynui. Europos bendrijos šalys baiminasi prarasti suverenumą, joms nerimą kelia Vokietijos viešpatavimo siekiai. Apžvalgininkas primygtinai pabrėžia, jog Schroeder savo pertvarkos siūlymus pateikia visų pirma rūpindamasis Vokietijos vidaus politikos reikalais. Schroederiui rūpi kanclerio rinkimų tvarkaraštis, o ne kitose šalyse būsiantys rinkimai.

Vokietijos siūlomi Europos sąjungos pertvarkos projektai gali būti neparankūs Britanijos ministrui pirmininkui Toniui Blairui, kurio laukia rinkimų kovos. Blair Europos atžvilgiu norėtų išlaikyti nuosaiką politiko įvaizdį.

Schroederio siūlymai nežavi ir Prancūzijos vadovų - prezidento Jacques Chirac ir ministro pirmininko Lionel Jospin. Jiedu bando palaikyti nuomonę,

esą Vokietiją ir Prancūziją sieja ypatingi ryšiai. Tačiau kol kas abu politikai būtų linkę atsisakyti Europos ateities aptarinėjimo.

Dienraščio *Wall Street Journal* europinėje laidoje vokiečių apžvalgininkas Torsten Krauel Schroederio reformatoriškus siūlymus taip pat visų pirma sieja su vidaus politine kova.

Atkreipiamas dėmesys, jog socialdemokratams vadovaujantis Schroeder apie Europos sąjungos pertvarkos planus - kurie yra ir neoficiali socialdemokratų rinkimų programos dalis - prabilo Šiaurės Bavarijos mieste Niurnberge.

Bavarijos ministras pirmininkas Edmund Stoiber laikomas tikėtiniausiu Gerardo Schroederio varžovu kovoje dėl kanclerio pareigų. O Stoiber Vokietijoje garsėja kaip vienas aršiausių centralizuotos Europos kritikų.

Europos pertvarkos siūlymai pateikiami plačiame kontekste, primena apžvalgininkas Krauel. Schroeder siekia tapti neginčijamu Vokietijos politikos autoritetu. Vargu ar tai bandymas nukreipti rinkėjų dėmesį nuo kai kurių blogų žinių, pvz., vis kliūvančios ekonomikos. Nors, galbūt pateikdamas šviesią Europos ateities viziją, Schroeder pagalvojo ir apie tai.

Gintaras Aleknonis, Laisvosios Europos radijas

"Apmąstymai apie Lietuvos krašto apsaugos padėtį"

Dr. Algirdas V. Kanauka

Spausdiname kiek sutrumpintą dr. A. Kanaukos paskaitą, skaitytą Politinių studijų savaitgalio metu, 2001 m. sausio 27 d., Los Angeles, CA

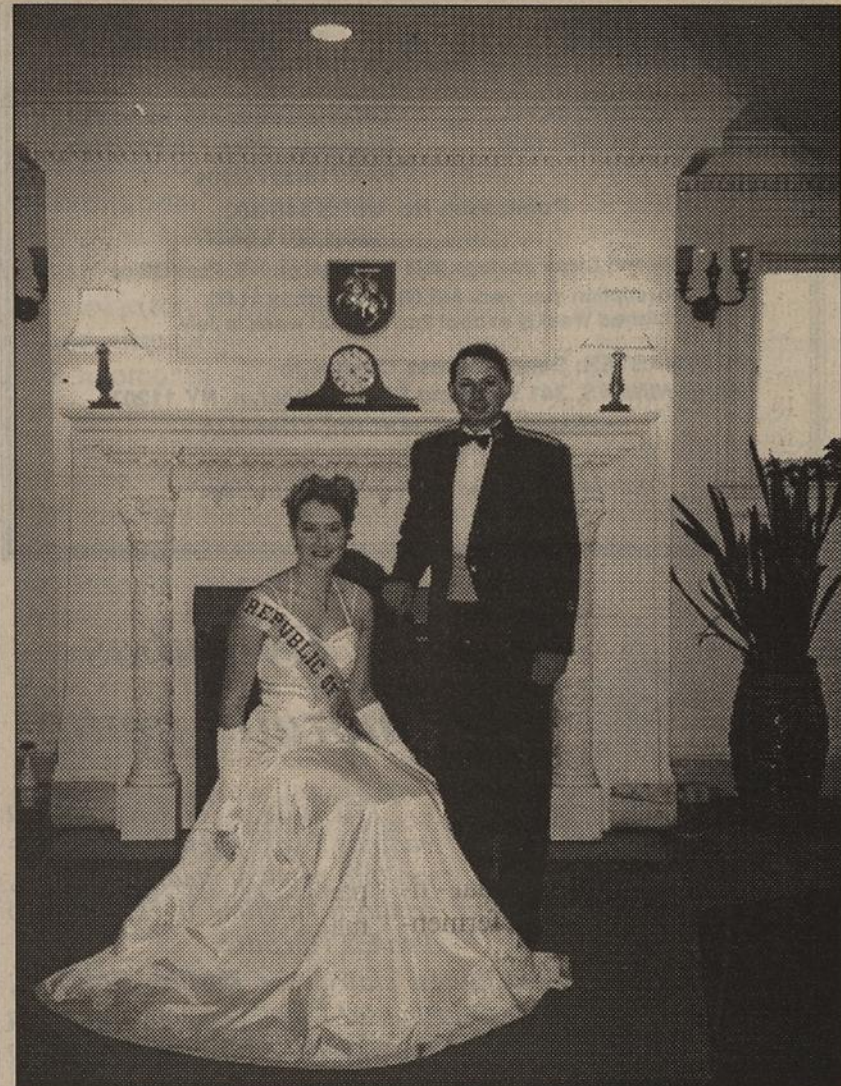
(pradžią nr.16)

Lietuvos kariuomenė, kokia ji dabar yra ir kokia ji planuojama iki 2008 metų, tinka žemo intensyvumo karo scenarijams, t.y. įvairiems bataliono ar net brigadų lygio susirėmimams, jeigu sunkioji karo technika nebūtų naudojama (tankai, artilerija, koviniai lėktuvai ir sraigtasparniai). Todėl ji pajėgi kovai prieš įvairias infiltracijas, diverzijas, suirutes, riaušes ir t.t., bet netinka ten, kur kovojama su moderniais ginkluotais priešu, kuris naudojasi įprastine taktika ir technika. Rusai ir baltarusiai tokias kariuomenes turi, bet mes turime tik iš dalies, būtent, lengvus motorizuotus pėstininkus, tačiau praktiškai jokios artilerijos, tankų ir kovos lėktuvų. Taip pat turime labai mažai ir tik labai senų prieštankinių ir prie-

šlėktuvinių ginklų, gautų labdaros ar pigaus išpardavimo keliu. Tai seni ginklai, kurie būtų menkaverčiai palyginti su rusų ginkluote. Ta labdara yra gauta iš pavienių šalių, tokių kaip Suomija ir Švedija, Vokietija, JAV pagal specialius susitarimus, o ne iš pačios NATO. Labdaros būdu įsigyta sena technika geriau negu nieko, tinka bendram karių apmokymui, bet kovingumo modernaus karo atžvilgiu daug nepakelia. Vietoje to, kad atgrasius priešą, tas jį gali paskatinti įtraukti mus į įprastinę kovą (conventional warfare) ir tuo labai greitai visiškai sunaikinti mūsų kariuomenę, tuo patu nepalikant pajėgų jokiam tolimesniam partizaniniam karui ar teritorinei gynybai, apie kurią jau kalbama Lietuvos kariuomenės strateginėse publi-

kacijose, bet nieko dar nedaroma toliau. Analogiška situacija buvo Čekėnijoje 1994 m., ir iš jos galime pasimokyti. Prasidėjus karui su Rusija, čekėnų aviacija ir visa karinė technika buvo sunaikinta tuojau, o reguliari kariuomenė išbėgiojo. 1994-1996 metais karas tęsėsi tik su neįprastinėm pajėgom, partizaniniu kovos būdu. Kovojo čekėnų neįprastinės kovos pajėgos, kurias rusai vadino banditais ir teroristais. Tos pajėgos susidėjo iš organizuotų gyventojų, iš kurių tarpo mažos grupės kovotojų konfrontavo rusų šauktinę kariuomenę neįprastiniais metodais - tai buvo teritorinė gynyba, susidedanti iš kovojančių gyventojų, kurie, anot prūsų generolo Scharnhorst (1813 m.), yra natūralūs valstybės gynėjai. Jie turėjo labai svarbų ramstį, be kurio beveik neįmanomas partizaninis karas - tai užsienio parama - muhadenai ir pinigai.

Lietuvoje mes tokių pajėgų dar neturime ir pati visuomenė tam neparengta. Kariuomenėje, išskyrus savanorių dalinius, eilinius tarnauja daugiausia šauktiniai iš neturtingiausio ekono-

š.m. balandžio pradžioje Lietuvos ambasada Washingtone dalyvavo tradiciniame, kiekvieną pavasarį JAV sostinėje rengiamame tarptautiniame Vyšnių žydėjimo festivalyje - Cherry Blossom'2001. Šiais metais ambasada šalį patikėjo atstovauti Kauno Vytauto Didžiojo Universiteto studentei Šarūnei Kubiliūtei. Į nuo 1948 metų rengiamą pavasarį, grožį ir draugystę simbolizuojančią šventę kiekviena JAV valstija deleguoja savo merginą - princesę. Prieš šesetą metų festivalyje dalyvauti buvo pakviestos ir JAV reziduojančios diplomatinės atstovybės. Ambasada šalies atstovė - Lietuvos Vyšnių princesė - į šį prestižinį festivalį deleguoja penktą kartą. Pagrindiniai reikalavimai atrenkant kandidatę - mergina privalo būti Lietuvos pilietė, turi būti aukštosios mokyklos studentė ir gerai mokėti lietuvių ir anglų kalbas, aktyviai dalyvauti visuomeninėje veikloje, turėti meninius sugebėjimus bei laisvai orientuotis Lietuvos, JAV ir tarptautiniuose įvykiuose. Nuotraukoje Lietuvos Vyšnių princesė Šarūnė Kubiliūtė su LR gynybos atašė JAV majoru Kęstučiu Želniu.

minio sluoksniu. Kiti dažnai išsisuka korumpuotais būdais. Nesant rezervų apmokymo ir rezervų tarnybos, dauguma jaunuolių visai išvengia karinės prievolės ir apmokymo. Rekomenduojama, kad būtų suorganizuota krašto gynyba, pagrįsta veiksmingo rezervo pagrindu pagal Šveicarijos, Suomijos, Skandinavijos, Izraelio ir Čekėnijos patirtį ir modelius, pritaikytus Lietuvos sąlygoms. Reikia įtraukti visuomenę į pilną pilietinį ir karinį apmokymą per aukštesnes ir aukštasias mokyklas bei karinio apmokymo centrus. Tada nereikės vil-tis, kad skurdžiausia Lietuvos visuomenės dalis išgelbės visus nuo baisaus priešo.

Jei Lietuva bus priimta į NATO, turėsime karinę, politinę ir moralinę saugumo garantiją. NATO įstatų 5 skyrius sako, kad

išpuolis prieš vieną NATO narį susika korumpuotais būdais. Nesant rezervų apmokymo ir rezervų tarnybos, dauguma jaunuolių visai išvengia karinės prievolės ir apmokymo. Rekomenduojama, kad būtų suorganizuota krašto gynyba, pagrįsta veiksmingo rezervo pagrindu pagal Šveicarijos, Suomijos, Skandinavijos, Izraelio ir Čekėnijos patirtį ir modelius, pritaikytus Lietuvos sąlygoms. Reikia įtraukti visuomenę į pilną pilietinį ir karinį apmokymą per aukštesnes ir aukštasias mokyklas bei karinio apmokymo centrus. Tada nereikės vil-tis, kad skurdžiausia Lietuvos visuomenės dalis išgelbės visus nuo baisaus priešo.

Jei Lietuva bus priimta į NATO, turėsime karinę, politinę ir moralinę saugumo garantiją. NATO įstatų 5 skyrius sako, kad išpuolis prieš vieną NATO narį susika korumpuotais būdais. Nesant rezervų apmokymo ir rezervų tarnybos, dauguma jaunuolių visai išvengia karinės prievolės ir apmokymo. Rekomenduojama, kad būtų suorganizuota krašto gynyba, pagrįsta veiksmingo rezervo pagrindu pagal Šveicarijos, Suomijos, Skandinavijos, Izraelio ir Čekėnijos patirtį ir modelius, pritaikytus Lietuvos sąlygoms. Reikia įtraukti visuomenę į pilną pilietinį ir karinį apmokymą per aukštesnes ir aukštasias mokyklas bei karinio apmokymo centrus. Tada nereikės vil-tis, kad skurdžiausia Lietuvos visuomenės dalis išgelbės visus nuo baisaus priešo.

(nukelta į 6 psl.)

Romualdas Granauskas

RAUDONAS
ant BALTO (apysaka)

3

(atkelta iš 3 psl.)

tiktai sudaužyto butelio šukių. Ir klėtis, ir namas stovėjo galais prie pat vieškelio, nuo kurio vedė karkliukais apsodintas takelis ligi pat durų, o didesnis keliukas - tasėjo pro kitą klėties šoną ligi pat didžiausio pastato - tvartų, kur ant viršaus buvo užvažiuojama daržinė, o akmeniniame tilte gyveno du: šermuonėlis ir šermuonėlė, tik nelabai juos skyriau, mat per daug trumpai tešmėkšdavo akmenų tarpuose. Senojo Rimkaus nebebuvo gyvo, jis, pamatęs, ką daro užėję rusai, ką daro vokiečiai, nusprendė, kad geriausiai bus pasimirti, ką jis ir padarė, jokios ligos nežinodamas ir jokiais skausmais nesiskųsdamas. Gal dėl to Rimkienė mus ir įsileido, kad bijoj viena su Stėpūne gyventi.

Vis lakstydamas į tvartą prie veršelio, vieną dieną atsiminiau, kad reikia pasižiūrėti, kaip beatrodo mūsų arklys, kurį pasikinkę bėgom nuo rusų. Bet kūtėj jo nebuvo. Ir vežimo nebuvo. Ir pakinkų, nieko.

- Mama, o kur mūsų arklys?
Motina giliai atsiduso:
- Suvalgėm per žiemą tą arklį.
- Kaip suvalgėm? Kada suvalgėm?

- Va kaip suvalgėm! - ji dūrė pirštu į kampą, kur ant medinės trinkelės bestovėjo tiktai vienas miltų maišas, ir tas pats jau gerokai nepilnas. Tada tiktai supratau. Ir kiti du maišai, į kuriuos buvo sukimšti drabužiai, jau buvo gerokai pažemėję ir suplonėję. Tuos aš žinojau, - tai sijoną, tai dar ką motina vis išmainydavo į krepš bulvių, į svogūnų kasą, atiduodavo už dešimtį raudonųjų burokų.

Bet arklį!.. Tokį didelį!..

Dabar kūtėj, greta karvės su veršeliu, bebuvo vienas Rimkienės Dūlis. Jis vaikščiojo po vidų palaidas, tai vienam kampe, tai kitam vis sustodamas ir kažką pamąstydamas. Tiesa sakant, jis buvo ne Rimkienės, o Stapūnės Dūlis, nes tiktai viena Stapūnė jį šerdavo, ir girdydavo, ir šukuodavo. Ir šiaip jis buvo kitoks nei kiti arkliai. Pirmiausia - dėl ūgio. Mažiukas, šiek tiek net garbanotas, todėl aukštesnis vyras beveik nepasišokėjęs būtų galėjęs jį laisvai apžergti. Ir antriausia - ta jo spalva, gryna pelės spalva, o per visą nugarą, nuo pačių karčių ligi uodegos,ėjo tamsiai ruda, beveik juoda juosta kaip kirstukui. Aš tada juk negalėjau žinoti, kad galbūt jis yra paskutinis žemaitukų veislės arklys visoj Žemaitijoje. Vaikų jis nemėgo, ką tuojau ir parodydavo plačiai iššiepdamas geltonus dantis, ir apskritai jis nė vieno nemėgo, išskyrus Stapūnę. Per atlydžius jį visam vieną išleisdavo iš kūtės, jis laisvai vaikštinėdavo visur kaip koks šeimininkas, vis palenkdamas galvą ir pauostydamas sniegą, arba žiūrėdavo Šauklinės miško pusėn ir karpdydavo ausimis.

- Ne, Dūli! Ne! - sudrausdavo jį Stapūnė, o jis, kažką supratęs, stengdavosi daugiau net nežiūrėti į tą pusę.

Ir niekur niekada jis toliau neidavo, nors aplink kiemą nebuvo jokios tvoros. Kai jam nusibosdavo - pats sugrįždavo į kūtę ir vėl ramiausiai ten stovėdavo ikišęs galvą į kampą, o užpakalį atsukęs į duris.

Bet ir Stapūnė buvo ne tokia kaip visos. Kur matyta, kad jauna merga, užsiplėšusi sijonus, jodinėtu apžargomis ant arklio? Ne tik po kiemą, bet ir keliuku ligi paties miško, o gal ir dar toliau. Kai aš jos prašydavau, kad ir manė užkeltų, visuomet atšaudavo:

- Nukrisi žemėn kaip krupis, paskui atsakyk už tave.

Bjauri merga kartais būdavo, bet savo Dūlį taip mylėjo, kad daugiausiai nesu matęs. Net ilgiausiai šnekėdavosi su juo, ir Dūlis viską suprastavo, nes ne vieną kartą tai linktelėdavo žemyn galvą, tai papurtydavo neigiamai į šonus. O mane Stapūnė visuomet pavydavo šalin:

- Mauk tiktai iš čia! Dar klausysis prilindęs!..

Taip niekuomet ir neišgirdau jų kalbos.

Būdavo dienų, kai visas kaimas atrodydavo kaip susigūžęs iš baimės. Net trobų stogai, ir tie, rodos, pasiurpdavo ir pažemėdavo. Tada po jį naršydavo stribai. Stapūnė išvesdavo Dūlį į kiemą, pliaukštelėdavo delnu per kaklą:

- Eik, Dūli! Eik, kur žinai!

Ir paleisdavo be jokio apnarslio ar brizgilo. Tas ir nueidavo lauk keliuku jam taip kvepiančio Šauklinės miško pusėn. Ten, laukuose, niekas negalėjo jo pagauti. Vos pamatęs besiantinantį žmogų, tiktai suprunkšdavo ir kaip vėjas pasileisdavo zovada, o miške nei tu jo pamatysi, nei rasi. Stapūnei tereikėdavo pašaukti:

- Dūli!.. Dūli! - ir tas, iškėlęs uodegą, iš toliausiai atsuoliuodavo tiesiai prie kūtės durų.

Stribai buvo gudrūs. Kartais jie pereidavo kaimą jau prieš sutemstant, mes, matai, einam visai kitur, palaukdavo nakties sulindę kokiam alksnyne, o tada vėl sugrįždavo. Už eglaičių, už sodų, už daržinių rytais likdavo jų išstovėtos vietos ir aplinkui mėtų davosi geltonos nuo drėgmės nuorūkos. Ir per kiaurą naktį lodavo viso kaimo šunys, nors jie ten tūnodavo tylutėliai, todėl tų šunų jie baisiausiai nekenė, kaip ir šunys - jų.

Bet ir tokiais kartais, jau visai prieš naktį, Stapūnė išvesdavo Dūlį į kiemą:

- Eik, Dūli! Eik, kur žinai!

Ir Dūlis nužingsniuodavo keliuku tolyn.

Begrįždavo jis tiktai rytą ir ramus stovėdavo priešais uždarytas kutes duris, kol Stapūnė, pasivogusi iš motinos patį didžiausią virtą runkelį, tekina išplasnodavo į kiemą. Ten, tvarto prietemoj, ji bučiuodavo Dūlį į lūpas ar, apsikabinusi kaklą, prisiglaudusi žandas prie žando, ilgai taip stovėdavo.

O vieną rytą kaimas sužinojo, kad Šauklinės miške stribai vis tiek užtiko bunkerį, atkėlė kažki kokią eglaitę ir primėtė į vidų granatų. Ir tada juos, visus keturis, parvežė į miestelį, išrėngė ir pametė aikštėj po užkandinės langais.

(bus daugiau)

SVEIKATOS KERTĖ

Skrandžio vėžys

(pradžia praeitame nr.)

Kaip liga nustatoma?

1. Gastroskopija - tai pagrindinis tyrimo metodas skrandžio vėžiui nustatyti.

2. Skrandžio sienelės biopsija - atliekama gastroskopijos metu ir patvirtina daugiau kaip 95 proc. ligonių diagnozę.

3. Rentgenologinis skrandžio tyrimas. Šis tyrimas prarado savo reikšmę išplitus gastroskopijai, tačiau kai kada galima nustatyti kai kurias vėžio formas.

4. Vėžio išplitimas nustatomas pilvo organų echoskopija, krūtinės ląstos rentgenografija, kompiuterine tomografija, laparoskopija.

5. Laboratoriniai tyrimai - tiriamas kraujas, kepenų fermentai, vėžio markeriai.

Vėžys sėkmingai gydomas tada, kai jis anksti diagnozuojamas. Ankstyva vėžio stadija vadinama tokia, kai liga yra išplitusi tik skrandžio gleivinėje ar pogrėivėje, o kai išsiskverbia į raumenų sluoksnį, vadinama išplitusiu vėžiu.

Kaip liga gydoma?

1. Chirurginis būdas - vieningai galimybė pasveikti - visiškai vėžio audinio pašalinimas.

mas. Taip gydomas ankstyvos stadijos vėžys, o išplitusio vėžio atveju atliekamos paliatyvios operacijos (darant gastroenteroanostomozes).

2. Chemoterapija - skiriami citostatiniai preparatai.

3. Lazerinė terapija.

4. Plastikinio vamzdelio ar stento įstatymas endoskopiniu būdu.

5. Maitinamoji fistulė - įleidžiama tik išimtiniais atvejais.

Ligos prognozė.

Penkerius metus po radikalių operacijos išgyvena apie 15 proc. sergančių skrandžio vėžiu. Prognozę nulemia vėžio išplitimas, limfmezgčių pažeidimas ir metastazių buvimas.

Kaip išvengti ligos?

1. Būtina sveikai maitintis: pilnavertė mityba, saikingas valgomosios druskos vartojimas, rūkytų ir konservuotų produktų ribojimas.

2. H. pylori plitimo profilaktika.

3. H. pylori infekcijos gydymas.

4. Profilaktinės gastroskopijos taikymas pacientams.

Dr. R. Br.

NAUJOS KNYGOS

James Woodall. JOHN LENNON YOKO ONO. *Vilnius: Baltos lankos, 2000. – 204 p.* Iš vokiečių kalbos vertė Raivydas Augys.

James Woodall gimė 1960 metais Londone, studijavo Oxfordo universitete, nuo 1991 metų – laisvas rašytojas ir žurnalistas. Parašė knygas apie flamenco, Jorge Luis Borges ir brazilų muziką.

Duografija "John Lennon, Yoko Ono" liudininkų prisiminimais, dokumentais, įvairiais pasakojimais paremta dokumentinė knyga apie vienos ryškiausių visų laikų popgrupių "The Beatles" nario John Lennon ir jo žmonos, ekscentriškos japonų menininkės Yoko Ono meilę, santuoką ir tragišką jos baigtį.

1960 metais susikūrusi grupė taip greitai įnešė gaivaus, provokuojančio vėjo gūšį į konservatyvią britų visuomenę, kad 1965 metais karalienė apdovanoja jaunuosius grybagalvius (tokia pravarde bitlams prigijo dėl jų šukuosėnų) Britanijos imperijos 5-ojo laipsnio ordiniais.

Tačiau po metų J. Lennon paskelbia "Mes dabar populiarnesni už Jėzų" ir užsitraukia didelės visuomenės dalies nemalonę. Čia prasideda bitlų skilimo pradžia, o į jų pasaulį atėjusi Yoko Ono šį procesą tik paspartina.

Apie bendrą didžiųjų asmenybių gyvenimą, jų bendrą darbą, provokacijas visuomenei, santykių krizes iki pat John Lennon žūties 1980-ųjų metų gruodį tiksliai, vaizdingai ir įdomiai pasakoja James Woodall 1997 metais parašytoje duografijoje.

Jūratė Dusevičiūtė

Gerti ar negerti?

Jeigu alkoholį vartojame nedideliais kiekiais – jis tampa vaistu, o jei kiekis didinamas – nuodais. Ne paslaptis, kad dažnai gėrimas sukelia įvairias ligas. Nereikia galvoti, kad yra žmonių, jaučiančių tą „prazūtingą ribą“... Kai tik žmogus rimtai prisilietė prie butelio, tada ir buvo pradėta kovoti su alkoholizmu, be kita ko, labai aktyviai.

Spartos gyventojai manė, kad teisę gerti vyną turi tik seneliai. Tokios pat tradicijos buvo laikomasi ir Meksikoje, nors šias šalis skiria tūkstančiai kilometrų. Kas būdavo, jei prisigerdavo jaunuolis? Bausmė priklausė nuo socialinės padėties: kuo aukštesnis socialinis sluoksnis, tuo žiauresnė bausmė. Vergai būdavo baudžiami fizinėmis bausmėmis, laisvas žmogus buvo paverčiamas vergu, o kilminguosius kankindavo. Spar-toje specialiai nugirdydavo ver-

gus, kad jaunuoliai matytų alkoholio pasekmes ir niekada nemėgintų to daryti patys.

Kovos su alkoholiu istorija yra labai sena. Boris Godunov buvo įsteigęs net specialius kalėjimus, kuriuose buvo laikomi girti asmenys. Tokios bausmės nepadėjo kovoti su alkoholizmu Rusijoje. Dar niekam šioje planetoje nepavyko panaikinti žmonių ydų bausmėmis. Motiejus Valančius taip pat nepasiekė gerų rezultatų Lietuvoje. Tradiciškai manoma, kad jis buvo aršus alkoholizmo priešas, tačiau iš tikrųjų M. Valančius palaikė saikingą gėrimą. Pats labai mėgo alų, tačiau gėrė jo nedaug.

Jei girtavimas – yda, tuomet apie vyno vartojimą vargu ar būtų galima taip kalbėti. Senovės romėnai manė, kad vergams duoti vyno yra būtina, kad jie geriau dirbtų. Vieno žalingo įpročio uždraudimas gali

(nukelta į 6 psl.)

Itališkas ryžių troškinys

150 g ryžių,
400 g kepenėlių,
100 g rūkytos šoninės
2 svogūnai,
2 šaukštai miltų,
1 šaukštelis maltos saldžiosios paprikos,
2 šaukštai kapotų petražolių,
1/2 šaukštelio pipirų,
2 raudonosios paprikos,
1 marinuotas agurkas,
2 šaukštai sviesto,
1/8 l mėsos sultinio

Užvirinti 1 l vandens, pasūdyti, suberti ryžius, virti 16 min. uždengta puode.

Išvirtus ryžius nuvarvinti sietelyje. Kepenėles supjaustyti juostelėmis, dubenėlyje sumai-

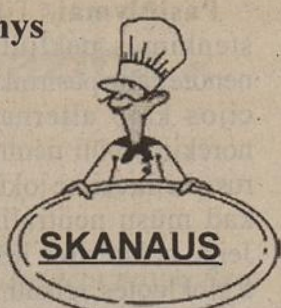
Švelnios salotos

1 skardinė natūralių menkės kepenėlių (~260g),
200 g krabų lazdelių,
3 kietai virti kiaušiniai,
1 svogūno galva,
svogūno laiškų, krapų, petražolių (pagal skonį),
prieskonių, bet neaštrių

Į indą sudėti sutrintas menkės kepenėles (aliejaus neišpilti), sudėti susmulkintas krabų lazdeles ir įtrakuoti kiaušinius. Užpilti nuo kepenėlių likusiu aliejumi, viską gerai išmaišyti ir palikti, kol pjaustysit visa kita, kad

prisigertų aliejaus kvapo ir skonio.

Susmulkinti svogūnus ir prieskoninius žalumynus ir sudėti į indą su kepenėlem, paskaninti prieskoniais ir gerai išmaišyti.

Lietuvos kaimo turizme - daugiau pramogų

Lietuvoje daugėja turistų, nes gerėja paslaugų kokybė ir pasiūla. Populiarios pramogos - ekskursijos, pasivažinėjimai dviračiais, plaukiojimas valtimis ir baidarėmis, pasijodinėjimas žirgais, žvejyba. Sodybų šeiminkai siūlo ir tradicinių patiekalų - Žemaitijoje - cibulynę ir tikrąsias kastinis, Dzūkijoje - grybų ir uogų patiekalai. Nakvynės kaina nesikeičia jau kelis metus ir svyruoja nuo 5 iki 200 litų. Sodybų patogumai ir pramogos žymimos gandrų skaičiumi - nuo 1 iki 5. Brangiausia ilsėtis Palangos sodybose. Kai kurios sodybos, pavyzdžiui, Padubysio sodyba Kauno rajone jau siūlo stovyklą šeimoms. Penkių dienų stovykla su maitinimu ir pramogomis vienam žmogui kainuoja 100 litų per parą.

Šį sezoną svečius priiminės apie 350 kaimo turizmo sodybų pajūryje, Aukštaitijoje, Molėtuose bei Anykščiuose ir kitur. Naujų sodybų daugiausia atsirado Žemaitijoje, Klaipėdos ir Plungės rajonuose.

Verslo žinios

Dainų popietė Chicagos "Seklyčioje"

Joje dalyvavo ir žymioji operos žvaigždė - Violeta Urmana-Urmanavičiūtė

Nors "Seklyčioje" jau yra įvykusi ne viena muz. Fausto Strolis praveista dainų popietė, bet tokios kaip kad buvo balandžio 25 d. dar tikrai negirdėjome. O priežastis paprasta: ši kartą į ją atsilankė ir kartu su gausiai susirinkusiais mūsų tautiečiais lietuvių liaudies dainas traukė pasaulinio garso jau susilaukusi lietuvaite solistė Violeta Urmana-Urmanavičiūtė.

Ši jau kritikų pripažinta operos žvaigždė Chicagoje atvykusi dainuoti Giuseppe Verdi 100 metų muzikos minėjimui su ruoštuose "Requiem" trijuose koncertuose Symphony Center (buvusi Orkestra Hall) patalpose, negalėjo atsispirti pagundai susitikti su chigagiečiais lietuviais "Seklyčios" patalpose. Tokią mintį šiai operos žvaigždei davė jos palydovas, irgi operos solistas Vaidas Vyšniauskas, jau gerai pažįstamas iš jo ankstesnių pasirodymų Jaunimo Centre, o taip pat ir "Seklyčioje". Ši kartą, vėl atvykęs į Chicago, sol. V. Vyšniauskas nutarė padainuoti chigagiečiams.

Prieš savo solinį pasirodymą "Seklyčios" lankytojams jis pareiškė, kad "Seklyčia" yra vieninga vieta pasaulyje, kuri jam sukelia gražiausius prisiminimus. V. Vyšniauskas paminėjo savo koncertą, įvykį prieš 3 metus, kartu su soliste Aušra Ciceinaite ir pianiste Eugenija Kupryte. "Seklyčia" yra sentimentali vieta, - kalbėjo solistas.

V. Vyšniauskas savo dainų ciklą pradėjęs J. Karoso kūri-

niu "Vai jo jau", sudainavo J. Strolis romansą, Kačanausko "Vai gražu", o taip pat Tallat Kelpšos, Klovos bei kitų kompozitorių kūrinius. Jis nevengė ir taip vadinamą "meilės dainų".

Kuomet Antanas Pauzuolis prisiminė, kad per ankstesnį vizitą "Seklyčioje" jis buvo pavadintas lietuviškuoju Pavaroti, muz. F. Strolia jam išsitraukęs padavė nosinę, nes anas dainuodamas scenoje be nosinės niekada neapsieina. Solistui sugebančiam akomponavo chigagiečių pamėgtas muzikas Ričardas Sokas, kuris pertraukėlės metu išpildė savo improvizaciją pianinu. Publika buvo labai patenkinta V. Vyšniausko pasirodymu, gausiai plojo, lyg sakydama, kad jis visada yra laukiamas "Seklyčioje".

Šią neužmirštamą dainų popietę atidarė ir ją pravedė renginių vadovė Elena Sirutienė. Taip pat kalbėjo ir "Seklyčios" šeiminkė Birutė Jasaitienė. Jos ypatingai šiltai pasveikino retą viešnią sol. Violetą Urmaną-Urmanavičiūtę, nors kiek nuliūdino pažymint, kad ji šį kartą čia solo nedainuos, nes išvakarėse turėjo gana sunkų koncertą Chicagos miesto centre, o taip pat dar jos laukia kiti du pasirodymai ten pat ketvirtadienį ir šeštadienį.

Tačiau viešnia mielai traukė liaudies dainas kartu su "Seklyčios" lankytojų chorą. Pradėjusi gana nedrąsiai, mūsų žymioji solistė jau pilnai įsijungė

į choristų eiles ir jos balsą jau galėjo girdėti ir toliau sėdintieji tautiečiai.

Čia buvo sudainuota "Sėdžiu už stalielį", "Už jūrų marių", "Tūkstantis žingsnelių", o muz. F. Strolis praveistas dainų ciklas buvo baigtas "Oi, tu Strazde, Strazdeli". F. Strolia ne kartą pagyrė dainininkus, sakydamas, kad "Seklyčios" choras galėtų užsiregistruoti pas D. Polikaitį ateinančių metų Šventei Lietuvoje.

Programos pabaigoje žymiajai viešniai V. Urmanai vedėja E. Sirutienė įteikė gėlių puokštę, nors ši nelabai norėjo priimti, sakydama "Juk aš nedainavau". Po to ji, solistas V. Vyšniauskas, kiti svečiai bei nuolatiniai "Seklyčios" lankytojai buvo pavaišinti pietumis. O jų metu prie V. Urmanos prieidavo nemaža tautiečių, kurie norėjo gauti autobiografus ant antradienio vakare miesto centre įvykusio renginio programinio leidinio.

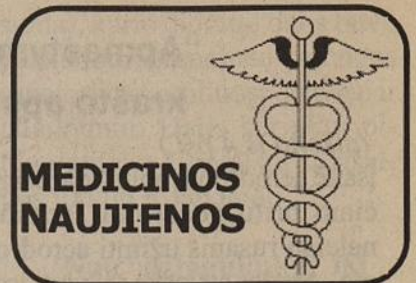
Beje, atvykusi dar prieš dainų popietę solistė V. Urmana turėjo laiko aplankyti "Seklyčios" pastato antrąjį aukštą, kur ją buvo nusivedusi B. Jasaitienė. Ji kalbėjosi ir su JAV LB Kultūros tarybos pirm. Marija Remiene bei kitais žymiaisiais mūsų tautiečiais. Pakalbinta duoti koncertą Chicagoje lietuviams viešnia lyg ir sutiko, labiau pareiškė, kad tai galėtų būti tik po 2002 m. spalio mėnesio, nes iki to laiko visos datos jau yra užimtos.

Edvardas Šulaitis

Per Chicagos Lietuvių Operos (CLO) kolektyvo generalinę repeticiją susitiko muzikų būrys (iš k. į deš.): solistas Vaidas Vyšniauskas, CLO valdybos pirmininkas Vaclovas Momkus, solistė Violeta Urmana ir muzikas Ričardas Sokas

Ed. Šulaičio nuotr.

Arizonos universiteto mokslininkai, per 15 metų ištyrę daugiau nei 1000 vaikų, mano, kad dažnos infekcijos mažina galimybę susirgti bronchine astma. Mažyliai, kuriuos nuo pirmųjų 6 mėnesių palikdavo lopšeliuose, su vyresniaisiais broliais arba seneliais, beveik du kartus rečiau sirgo astma. Dėl dažnų kontaktų su virusais ir bakterijomis „teisingai“ stimuliuojama jų imuninė sistema.

Taurė baltojo vyno kasdien padeda išvengti autoimuninių susirgimų, tokių kaip reumatinis artritas, sako italų mokslininkai. Ankstesni tyrimai buvo parodę, kad vyne esanti sudėtinė dalis, vadinama resveratoliu, padeda išvengti neurodegeneracinių susirgimų, tokių kaip Alzheimerio ar Parkinsono ligos. Alberto Bertelli ir jo kolegijos iš Milano ir Pizos universitetų atrado vyne kitus naudingus komponentus. Mokslininkai patikrino, kaip žmogaus baltuosius kraujo kūnelius veikia tyrozolis (*p-hydroxylphenyl ethanol*) ir kafeininė rūgštis. Jie nustatė, kad šie chemikalai, kurių galima aptikti keliose itališko ir vokiško baltojo vyno rūšyse, pakeitė trijų tipų citokinų - žmogaus imuninės sistemos cheminių agentų - išsiskyrimą. Yra žinoma, kad citokinai atsako už autoimuninių susirgimų, tokių kaip reumatinis artritas, sukeliamus uždegiminius procesus. Šis atradimas leidžia mokslininkams daryti išvadą, kad baltas vynas gali padėti išvengti šių susirgimų.

Tie, kurių gimimo diena yra rudenį, gyvena vidutiniškai šesdis mėnesius ilgiau už žmones, atėjusius į pasaulį pavasarį, vasarą ar žiemą. Tokią išvadą galima padaryti iš tyrimų, kuriuos atliko gabrielė Doblhammer-Reiter ir James Vaupel iš Makso Planko instituto Rostoke (Vokietija). Skirtingos gyvenimo trukmės priežastys, mokslininkų nuomone, slypi nštumo ir kūdikystės perioduose. Matyt būsimos motinos vasarą gauna daugiau vitaminų ir saulės ir mažiau serga, kas teigiamai atsiliepija ir jų vaikų sveikatai. Tai matyti ir iš to, kad rudenį gimusių kūdikių svoris būna didesnis. Bet ta pati studija taip pat liudija, kad gimimo mėnuo vis mažiau įtakoja gyvenimo ilgį. Pastaraisiais dešimtmečiais, pagerėjus gyvenimo sąlygoms geriausiai sekasi ir jų pavasarį, vasarą ir rudenį gimusiems vaikams. Tyrimų metu buvo pasinaudota duomenimis apie daugiau nei vieną mln. žmonių iš Austrijos, Danijos ir Australijos.

Kėdainietis 56 metų Jonas Targonskas tik vienas iš keleto žmonių, turinčių tris inkstus. Rajono medikams įtarus auglį, pacientas buvo atsiųstas į Vilniaus universitetinės ligoninės Santariškių kliniką. Klinikos urologas Genadijus Kučinskis teigia, kad žmonės su trimis inkstais nėra itin dažnas dalykas, Ne-frourologijos klinikoje kasmet pasitaiko apie 4-5 tokius pacientus. Prof. Balys Dainys teigia, jog kai kuriuos organus po du Dievas davęs todėl, kad žmogus, vieną jų praradęs, nepatirtų didesnio pavojaus sveikatai ar gyvybei. Dvigubo arba trečiuoju vadinamo inksto nereikėtų nei baidytis, nei gėdytis. Tai tam tikras raidos sutrikimas, tačiau pacientai paprastai dėl to sveikata nesiskundžia. Galima pajauokauti, kad su trimis inkstais žmogus turėtų gyventi ilgiau, tačiau tai tik juokai.

“Apmąstymai apie Lietuvos krašto apsaugos padėtį”

(atkelta iš 4 psl.)

įsakė aerodromo aplinkoje esančiam britų generolui Jackson neleisti rusams užimti aerodromo. Anglas atsakė vykdyti įsakymą sakdamas, kad tai gali sukelti trečiąjį pasaulinį karą. Rusai užėmė aerodromą, ir viskas – “babka” į veidą NATO vadovybei, o propaganda rusams.

Kiek reiktų pagalbos Lietuvai, kad sulaikytų įprastine technika ir taktika paremtą prieš puolimą? New York Times (1992 vasario 17) straipsnis “Pentagon Images New Enemies to Fight in the New Cold War Era” aprašo hipotetinius planus, ką darytų NATO, jeigu būtų 18 rusų ir 6 baltarusių divizijos įsiveržtų į Lietuvą ir Lenkiją. Straipsnyje nurodoma, kad tada NATO siųstų 5000-čių greito reagavimo karių į vakarinę Lenkiją. Per 30 dienų sumobilizuotų 18 divizijų ir 66 oro taktinių lėktuvų eskadrilių bei 6 lėktuvines kovines grupes su jūrų pėstininkų ekspedicine grupute būtų dislokuotos Baltijos jūroje. Pergalė lyg tai būtų pasiekta per 90 dienų. Tai reiškia, kad NATO svarsto įvairias galimybes, nes tas straipsnis ap-

rašo septynis agresijos scenarijus. Iš pajėgų dydžio galima spėti, kad, jei Lietuva gintųsi kartu su Lenkija, tai atitinkama porcija tų pajėgų tektų Lietuvai atlaikymui puolimo iš Rusijos ir Baltarusijos. Ar sutiks NATO valstybės už mus kovoti, kaip kad New York Times rašė? Jungtinis JAV štabas komentavo tą straipsnį pabrėždamas, kad tai buvo tik hipotetinės situacijos plano aprašymas, be jokių išpareigojimų. Tačiau apibrėžė užduoties dydį. Ar mes galėtume tokias ginkluotas pajėgas įsigyti? Jei patys negalėsime jų įsigyti, tai būsime NATO traktuojami daugiau kaip našta, negu kaip sąjungininkai. Čekai ir lenkai jau perka multimilijoninės vertės F-16 ir Gripen lėktuvus bei įrangą. Mums gal reikės lenkų prašyti, kad įgygiotų į Lietuvą mūsų ginti, jie turi tankus, lėktuvus, artileriją ir nemažai divizijų. Įdomu, kokios pasekmės iš to galėtų išsivystyti. Nematau analizės, kuri tokius klausimus gvildentų. Nematau, kad kas šią problemą rimtai apskaičiavo. Taigi prieš akis didelis darbas.

Pasiūlymai. Tikėkimės ir stenkimės pakliūti į NATO, nenorėkime pasirinkti kapituliacijos kaip alternatyvos, nenorėkime būti neutralūs, nes iš rusų neturėsime jokių garantijų, kad mūsų neutralitetą gerbs. Jeigu neturėsime lėšų nusipirkti ginkluotės, reikalingos pilnam dalyvavimui įprastinio karo operacijose, tada reikia rasti kitokių kovos būdų, NATO, taip pat nors ir ne NATO, sudėtyje. Negalime priimti sprendimo, kad be NATO žūsime, nes tada tikrai žūsime. Todėl dabar kai kurie Lietuvos Atsargos karininkai siūlo teritorinę gynybą. Naujai išleista Lietuvos Karinės Gynybos Strategija taip pat reikalauja teritorinės gynybos, tačiau neapibūdina, kaip tai padaryti. Todėl klausimas ne ar reikia teritorinės gynybos, bet kaip ją įgyvendinti. Piliiečiai turėtų būti parengiami krašto gynybai pagal savo sugebėjimus: perimti sanitarinį aptarnavimą, logiką, atsargų laikymą, ryšius, žvalgybą, sargybą, transportaciją, avarinę pagalbą, gaisrų kontrolę ir pabėgėlių bei sužeistųjų pagalbą, o ne tik tiesioginei kovai su ginklu rankoje. Turi būti suplanuotas karinis rezervistų apmokymas kooperuojant su švietimo įstaigomis, kad paliepsniui būtų galima eliminuo-

ti šauktinius. Nuolatinė kariuomenė turėtų būti maža, laisvanoriška, bet moderniai ginkluota ir naudojama rezervo apmokymui. Karo atveju ji būtų naudojama sustabdyti arba sulėtinti priešų veržimąsi. Po tam tikro laiko, bet dar prieš sunaikinimą, ji pereitų į teritorinės gynybos stadiją, kartu su jau tam parengtais ir sumobilizuotais rezervais. Kova eitų toliau tiesioginiais ir netiesioginiais pasipriešinimo būdais, tuo parodant pasauliui, kad kovojama toliau ir esame verti visokeriopos pagalbos. Tokia mūsų laikysena duotų galimybių pasauliui palankiai įvertinti mūsų padėtį. Pasaulis, NATO, niekas mums nepadės, jeigu parodysime, kad kovoti nenorime ar nepajėgiame.

Baigdamas noriu pridėti dar porą minčių.

Lietuvos kariuomenės problemos nedaug skiriasi nuo šalies problemų ir pasaulio lietuvių problemų. Jos daugiausia kyla iš mūsų pačių. Dažnai susidaro įspūdis ir užsieniečiams, kad nesugebame ar nenorim analitiškai, racionaliai ir sistemingai spręsti tas savo problemas – per daug vadovaujamasi politine jėga ir emocijomis. Diskusijos remiasi autoritetu: aš žinau... aš tą 20 metų dariau..., arba ad

hominem: tu neišmanėlis, arba tu kagėbistas, arba tavo galvose na uždara, arba prasideda etikečių klįjavimas ir iškraipytos interpretacijos: jis sakė taip, o ne kitaip, arba “jis nepatriotas”, “jis prieš NATO”, ir niekaip negalima išsiaiškinti, nes tam nėra jokio forumo, nei noro. Atsiranda demagogija ir netolerancija nuomonių skirtumams, o tuo stabdomas kūrybingumas, inovacija, iniciatyva. Žmonės bijo arba nusišuka ir dingsta iš Lietuvos kaip nedalyvaujantieji. Anot vieno Rusijos filosofo-disidentu Jossif Levin, dėl netolerancijos atsiranda valdantiejiems būtinybė pašalinti tuos, kurie kitaip galvoja. Su laiku vyksta susidorojimas su kitokias nuomones turinčiais žmonėmis, vėliau autoritarinis savivaliavimas, nepaisant įstatymų. Vėliau vienvaldystė, asmenybės kultas, kas gali vesti į autoritarizmą ar net diktatūrą ir visokiausius -izmus. O jų Lietu-

voje yra. Tai dabar daug nuomonių skirtumų dėl to, kaip apginti Lietuvą nuo priešų. Nereiškia, kad jau dabar kas nors mus puola. Bet tai kaip tik gera proga pasirengti blogiausiam atvejui, kaip romėnai sakė, “si vis pacem, para bellum”. Bet kaip suderinti visus nuomonių skirtumus? Lietuviai prie tarpusavio tolerancijos dar nepritapo. Tolerancijos reikia tokios, kur gerbiama nuomonių skirtumas, o ne kerštavimas, kur ieškoma sukurti geriausią alternatyvą, kaupiant žmonių protinius talentus, o ne protekcijas gimimams, draugams ir politiniams bendraminčiams. Todėl esam patys didžiausi priešai sau. Nepaprastai daug energijos sunaudojame tarpusavio rietenose. Jei nekotvotume taip daug tarpusavyje, tai gal dabar plautume savo žirgus Juodojoje jūroje. Atsiprašau - plautume ten gal savo automobilius. Žinoma, juokauju, vando sūrus...

Gerti ar negerti?

(atkelta iš 5 psl.)

išugdyti kitą – daug žalingesnį. Liaudies išmintis byloja: „nuo vilko bėgo, ant meškos pataikė“. Aiškiaregys Mohametas musulmonams uždraudė gerti vyną, tačiau jie pradėjo vartoti hashišą.

Kaip girtuoklius baudžia šiandien? Turbūt kiekvienas tai žino iš patirties: galbūt ne savo, bet vis dėlto vienaip ar kitaip buvo susidūrę su alkoholikais.

Anglijoje girtas žmogus pirmiausia atvežamas į policijos nuovadą. Čia jis gali būti laiko-

mas 12 valandų. Jei sulaikytojo girtumo laipsnis labai didelis, tuomet jis gali būti pervežamas į blaivyklą. Blaivykla yra sveikatos apsaugos institucija. Jei girtas žmogus netenka sąmonės, tuomet jį policininkai veža į ligoninę.

Prancūzijoje blaivyklų visai nėra. Sulaikytieji laikomi policijos nuovadoje, kol patys išsi-blaivo.

JAV girtų elgesį kontroliuoja „gelbėtojų brigados“ – tai savanoriškos organizacijos.

Lenkijoje yra blaivyklos ir jos priklauso Aplinkos apsaugos ministerijai. Aptarnaujantysis personalas – tik medikai. Į blaivyklas vežami tik labai girti piliiečiai. Nesunkiai apgirtusius piliiečius lenkų policininkai palydi iki namų. Vėliau, žinoma, už šią paslaugą reikia susimokėti.

Suomijoje šiuo atveju elgiama labai neįprastai. Girtuokliams pastatyti specialūs nameliai su šildomomis grindimis. Atšliauži iki namelio – ir drybsok iki ryto...

Visose šalyse už išblaivinimą reikia mokėti.

Jūs skaitote straipsnį apie alkoholį, o mokslininkai ir dabar ginčijasi, kaip „geriau“ gerti alkoholį: dažnai ir po nedaug, ar retai ir daug? Medikai tvirtina, kad tie, kurie geria po daug ir dažnai – daug greičiau nusigeria, nei tie, kurie geria rečiau ir po nedaug, tačiau kiekvienas apie savo organizmo reakciją į alkoholį žino kur kas geriau, nei labiausiai patyrę medikai. Daugelis lietuvių žino, kaip šlykštu vakarais ir rytais apgirtusiam vaikščioti gatvėmis.

Gerti ar negerti? – štai klausimas. **Dr. R.B.**

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127.
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

● Labdaros siuntiniai per GIFT OF HOPE programą

● Perkraustymo į Lietuvą paslaugos
Pinigų persiuntimas į Lietuvą

● Pigios telefono paslaugos

Telefono kortelės skambinti į Lietuvą

● Siuntinių persiuntimas iš Lietuvos į Ameriką (tik didesniais kiekiais)

● Perkraustymas iš Lietuvos į Ameriką

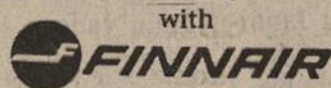
● Komercinės siuntos iš Lietuvos į Ameriką

Birželio mėnesio siuntinių
surinkimo tvarkaraštis bus skelbiamas
kitame “Darbininko” numeryje

RigaVen Travel, Inc.

We provide complete Travel Services
VACATIONS - TOURS - CRUISES
WITH PERSONAL RECOMMENDATIONS
and always competitive fares to

RIGA -- TALLIN -- VILNIUS

LUFTHANSA - SAS
OR OTHER CARRIERS
"Call for Details"

INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706
Tel. 631-665-4455 Fax 631-665-6164
1-800-291-8311
E-mail: RigaVen@worldnet.att.net

Kviečiame visus taupyti ir skolinti iš
lietuvių įsteigto ir vadovaujamo

SCHUYLER SAVINGS BANK

24 Davis Ave.

Kearny, New Jersey 07032

Bankas švenčia 75-eriu metų sukaktį!

Pilnas ir draugiškas patarnavimas, įskaitant

• Taupymo sąskaitas, sertifikatus ir IRA

• Čekių sąskaitas - asmeniškas ir komercines

• Paskolas - namų, namų remonto,

Home Equity ir automobilių

• ATM naują mašiną ir korteles

• Tiesioginį pinigų deponavimą

Patogios darbo valandos,

pilnai Federalinės valdžios apdraustos sąskaitos

Kulbame lietuviškai...

Mūsų telefonai: (201) 991-0001

arba skambinkite mums nemokamai:

1-888-SCHUYLER (1-888-724-8953)

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 1-888-205-8851

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION
MAY PICK-UP SCHEDULE

May 24	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
May 25	Philadelphia, PA	11-12 noon
May 26	Brooklyn, NY	12-1 pm
	Riverhead, NY	3-4 pm
May 29	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
May 31	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm

For more information please call:
1-888-615-2148 or 1-888-205-8851

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$499r.t.

One way to Vilnius \$325

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

Pirmasis „Amerikos lietuvio“ gimtadienis

2001 m. gegužės 5 d. „Amerikos lietuvio“ savaitraštis atšventė pirmąjį savo gimtadienį, išleisdamas 53-jį numerį (reikia pasakyti, kad 2000 m. gegužės 5 d. pasirodęs naujas laikraštis vadinosi tik „Lietuviu“, o nuo antrojo numerio pasivadino dabartiniu vardu).

Šio laikraščio sumanytojas, redaktorius ir leidėjas, ne taip seniai iš Lietuvos atvykęs jaunas vyras - Bronius Abrutis (beje, jau Lietuvoje užsiėmęs laikraščio leidyba) savo žodyje taip žodžiais tada kreipėsi į skaitytojus:

„Šiandien mes žengiame pirmąjį žingsnį į jūsų namus, įstai-gas, parduotuves. Norime tapti jūsų pagalbininku ir draugu. Mūsų tikslas - suteikti jums kuo daugiau informacijos bet kuria tema iš Lietuvos ir iš viso pasaulio. Tikimės, kad naujasis leidinys sudomins visus lietu-vius“.

Šio pirmojo numerio visą tiražą pats leidėjas išdalino Cice-roje prie Mortono gimnazijos, kuomet ten vyko nauja Chica-gos lietuvių operos kolektyvo premjera. Pamažu pradėjo ateiti prenumeratos, o kiti tautie-čiai jį pirkto platinimo vietose. Ir štai, po metų šio naujojo sa-vaitraščio jau spausdinama dau-giau negu tūkstantis egzemplio-rių ir visi yra išplatunami prenu-meratorių ar pavieniais egzem-plioriais. Sunki buvo laikraščio pradžia - kurį laiką jame darba-vosi tik pats leidėjas B. Abrutis, būdamas ir vieninteliu jo re-daktoriumi. Kiek vėliau į redak-cijos kolektyvą įsijungė Regina Oraitė, Edvardas Šulaitis, Eglė Merkytė, Vaiva Ragauskaitė. Pirmosios dvi žurnalistės jau spėjo įsidarbinti kitur, tačiau li-kusieji dar vis veža nelengvą redagavimo darbą.

Šiandien AL yra vienintelis privatus žmogaus leidžiamas lietuviškas laikraštis Š. Ameri-koje. Jis yra savotiškas uniku-mas - neturi redakcijos bei ad-ministracijos atskirų patalpų. Jis

yra įsikūręs privačiame leidėjo ir redaktoriaus bute. Taigi šio laikraščio leidimo „virtuvė“ yra visai prie pat buto virtuvės. Pats leidėjas ir redaktorius turi dar kitą darbą - prižiūri savo maža-metį sūnelį, o taip pat ir ne ką didesnę kaimynų mergaitę. Jo žmona - Sandra Tamašuitytė turi uždirbti šeimai pinigus, o grįžusi iš darbo dar tvarkyti laik-raščio prenumeratos reikalus ir gelbėti renkant tekstus. Taigi šiame laikraštyje nėra nė vieno žmogaus, kurie galėtų prie laik-raščio leidimo dirbti nuolat. Kai

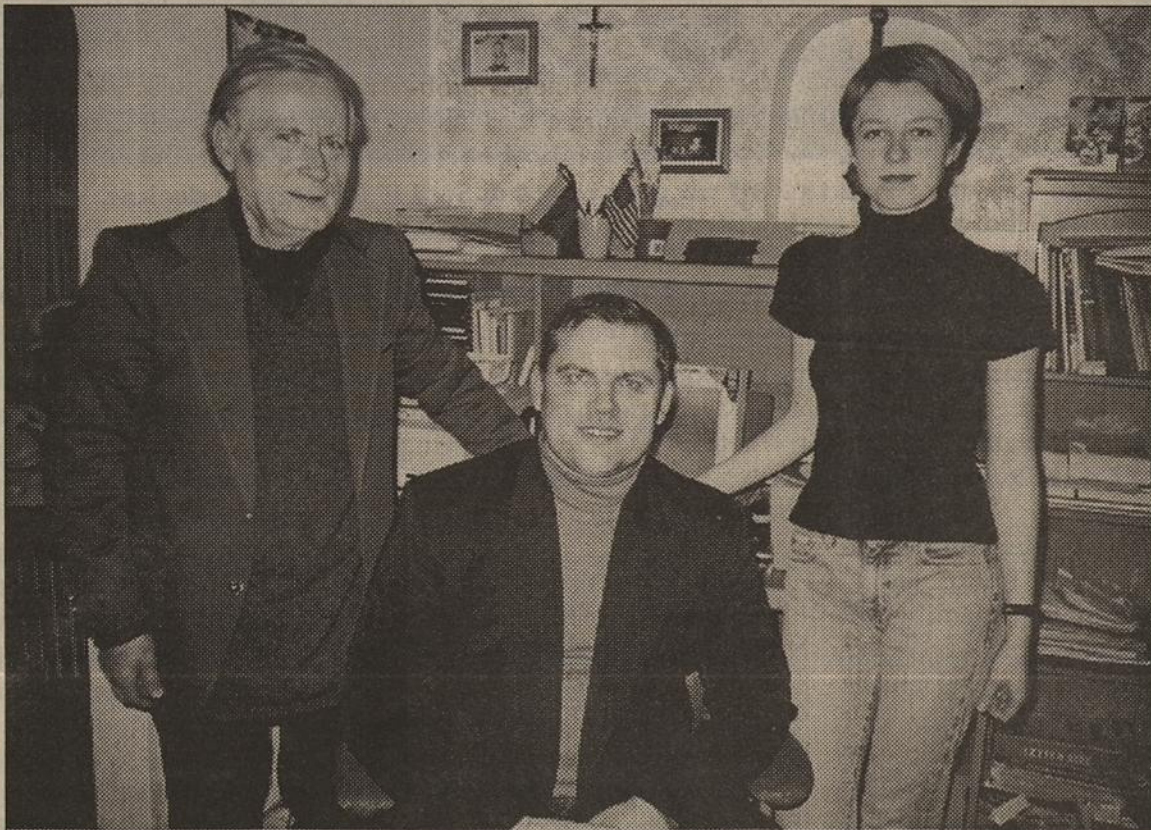
pliorių siuntinėti už 34 centus. Dabar yra galvojama didinti laikraščio puslapių skaičių (nuo 8 iki 12), tačiau susiduriama su svoriu, nes tada reikėtų paštui už vieno egzemplioriaus persiun-timą mokėti jau 55 centus. O prie dabartinio pašto patarnavi-mo pasikliauti pigesne-antrąja klase“ negalima, nes į tolimes-nes vietas tokios siuntos keliau-ja 2-3 savaites.

Beje, daugiau negu pusė šio naujojo savaitraščio skaitytojų yra naujai iš Lietuvos atvykusie-ji mūsų tautiečiai. Tad ir daugu-ma medžiagos bei skelbimų yra skirti jiems. Tačiau laikraštyje rašoma įvairiomis temomis, ap-rėpiančiomis, platų interesų lau-ką. Laikraštis nė vieno neskirs-to į „mes“ ir „jūs“. Tai toks yra

šio krašto lietuvių problema ir tuo būdu palaikytų ryšį su savo tautiečiais net ir gyvendami svetimame krašte.

Pirmasis AL gimtadienis bus atžymėtas gegužės 27 d. Pasau-lio lietuvių centre ir prie jo esan-čiame sodelyje. Čia (nuo 12 va-landos, tuoj pat po pamaldų Pa-laimintojo Jurgio Matulaičio misijos koplyčioje, prasidės ge-gužinė, kurios metu įvyks ir trumpas sukakties paminėjimas.

Programoje dalyvaus Algi-mantas Barniškis su savo an-sambliu „Chicagos aidai“. (Ar-tūras Blažūkas ir Povilas Stro-lia), Arūno Augustaičio muzi-kos grupė, muzikantas ir solis-tas Virgis Švabas bei kiti. Žada būti lietuviško maisto ir kitų pramogų - vyks rankų lenkimo,

„Amerikos lietuvio“ savaitraščio dabartinis redakcinis kolektyvas (iš k. į deš.): Edvardas Šulaitis, Bronius Abrutis, Vaiva Ragauskaitė. Šiame kambarėlyje gimsta naujasis JAV lietuvių savaitraštis.

kurie iš redakcijos negauna jo-kio atlyginimo.

Tik tokiomis sąlygomis laik-raštis gali pasirodyti, nors jo li-kimas, žinoma, nėra užtikrin-tas. Beje, šis savaitraštis yra vie-nintelis Š. Amerikoje, kuris pre-numetatoriams yra siuntinėja-mas taip vadinama „pirma paš-to klase“. Reikėjo šiek tiek ap-karpyti laikraščio kraštus, norint išlaikyti patį minimalų svorį, kad būtų galima vieną egzem-

pliorių siuntinėti už 34 centus.

Nežiūrint sunkaus leidimo kelio, jo leidėjas Br. Abrutis į ateitį vis žiūri optimistiškai. Jo akiratyje gausūs naujieji ateiviai iš Lietuvos, kurių eilės vis vis didėja. Tai vis galimi skaity-tojai, kuriuos jis nori įtraukti į lietuvišką šeimą. Redaktorius stengiasi, kad ir šie naujieji, skaitydami laikraštį sužinotų apie Chicagos, jos apylinkėse ir kitur vykstančią lietuvių veiklą,

virvės traukimo varžybos, gro-žio konkursas bei daugiau įvai-rių netikėtumų. AL metinių mi-nėjimo šventė bus pirmoji šie-met Chicagoje ir apylinkėje, ku-ria bus atidarytas gegužinių se-zonas.

Į AL redakciją bei adminis-traciją reikia kreiptis šiuo ad-resu: 7349 W. 55th Place, Sum-mit, IL 60501, tel. ir faksas - (708) 594-2586.

E. Šulaitis

Elizabeth, NJ

Lietuvių festivalis

Sekmadienį, birželio 3 dieną Šv. Petro ir Povilo para-pijos svetainėje, 216 Ripley Place, Elizabeth, NJ, įvyks didžiulis lietuvių festivalis, ren-giamas parapijos ir naujų atei-vių. Skambės Stasio Telšinsko lietuviška muzika ir dainos, pa-

sirodys solistės Angelė Kiaušaitė bei debutantė Lina Ringailaitė iš New Jersey. Bus skanių lietuviškų valgių, ginta-ro dirbinių ir skanumynų, veiks aukcionai ir laimės lote-rija! Bilieto kaina tik \$3.00 as-meniui. Visi laukiami!

Angelė Kiaušaitė ir Stasys Telšinskas

Prieškario balių favoritas - spaudos balius

(atkelta iš 3 psl.)
metu gastroliavę Kaune. 1936 m. pokylyje grojo L. Kolom-paro vadovaujamas vengrų či-gonų orkestras, o 1937 m. savo triukus demonstravo kinų ak-robatų grupė.

Balių metu buvo rengiami są-mojingiausio posakio apie spau-dą ir žurnalistus konkursai. 1934 m. tokį konkursą laimėjo

pramonininkas Vosylus, teigęs: „Jeigu neturėčiau savo profes-ijos, būčiau žurnalistas“.

Spaudos baliuose šokiai tęs-davosi iki pat ryto. Vieno or-kestro neužtekdavo. Paprastai grodavo du orkestrai - M. Hof-meklerio ir A. Stupelio. O pary-čiais kupletų kūrėjai su publika atlikdavo linksmus „dzinguliu-kus“ jau apie patį balių.

Žiniasklaidos „herojai“

Aurelija M. Balašaitienė

Su giliu pasibaisėjimu se-kame tiek vietinės spaudos pus-lapiuose, tiek televizijos žinių programose, skaitydami ar ma-tydami sadistiškus nusikaltė-lius, katastrofas, gaisrus, spro-gimus ir įvairias kitas nelaimes bei nusikaltimus. Pozityvioms žinioms vietos nėra. Net ir popiežiaus kardinolų paskyri-mui buvo skirta vos kelios ei-lutės tolimuose dienraščių pus-lapiuose. Tuo tarpu pagarsėję savo „žygdarbiais“ žudikai kas dieną matomi televizijos pro-gramose, jų tarpe Oklahomos federalinio pastato sprogdinto-jas, nužudęs arti dviejų šimtų asmenų. Kito žudiko „portretai“ Clevelando žiniose jau taip dažnai rodomi, kad norisi iš-jungti aparatą...

Kai Daytonos automobilių lenktynėse vienas užsimušė, vi-soje žiniasklaidoje matėme ir skaitėme apie tą tragišką įvykį - nuo katastrofos, atsitrenktus į sieną, iki laidotuvių, tačiau niekur nebuvo paminėtas lenk-tynių laimėtojas. Anot dabar-tinės žiniasklaidos filosofijos, laimėtojai nėra nei įdomūs, nei verti dėmesio. Dar žymiai bai-siau yra dabartinio jaunimo polinkis į „pagarsėjimą“, šau-dant mokslo draugus ir net mokytojus. Paskutiniu metu nuolatos matome penkiolikos metų berniuką, kuris vienoje Kalifornijos mokykloje nušovė tris mokslo draugus ir sužeidė net tryliką. Tai jau nebe pirmas kartas, kad mokyklose vyksta tokie baisūs susišaudymai, o jų pavyzdžiu seka mokyklose ki-tose vietose. Tačiau tuo stebė-tis netenka, nes visų gėntkarčių paaugliai ieško „herojiškų“ pavyzdžių, kuriais galėtų sekti.

Deja, tokiais „pavyzdžiais“ yra perpildyta visa modernioji ži-niasklaida, o joje jau nebesi-mato nei Nobelio ar kitų premi-jų laureatų, tų premijų iškil-mingo įteikimo, prestižinių sti-pendijų ar kitų pozityvių įvykių. Televizijos žinias stebi visi šeimos nariai, tai netenka stebėtis, kad jaunimas siekia „garso“ ir neranda kitų priemonių tam pasiekti kaip tik sekant kitų „garsenybių“ pavyzdžiu. Net ir labai išpopuliarėję kompiute-riai ne vien padeda susižinoti, susipažinti su naujienomis, bet savo programose įvedę por-nografijos ir sadistiško turinio elementus.

Todėl nėra sunku suprasti, kodėl jaunučiai paaugliai už-siima šaudymu, nors to negali-ma pateisinti, tačiau neįmano-ma suprasti, kad laisvame

krašte, kuriame negresia jokie karo pavojai, nėra šaunamųjų ginklų kontrolės. Tiesa, labai įtakinga *National Rifle Associ-ation* kovoja prieš ginklų kon-trolę. O kam reikalingi šauna-mieji ginklai? Tvirtinama, kad jie yra būtini apsigynimui, tačiau tai nepateisina jų turėji-mo, nes argi yra nuo ko gintis taikoje gyvenančiame, ramia-me krašte? Pavyzdžiui, jei ei-nant gatvę kas nors brutaliai už-puola kokį asmenį, tai užpulta-sis nieku būdu nespės išsi-traukti savo ginklo, kad galėtų apsiginti. Asmuo, su savimi ne-šiojantis ginklą, turi savotiškus motyvus: arba banko užpuol-ti kasininką, arba apiplėšti krau-tuvę... Mano supratimu, gink-lus gali turėti medžiotojai ir jais turi būti aprūpinti policijos pareigūnai bei kariuomenė, bet ne eilinis pilietis, dėl neaiškių priežasčių panoręs užsomanęs ginklą.

Graudu stebėti, kad tėvai jau pradeda jaudintis dėl savo vaikų saugumo mokyklose ir todėl, kad jų laimėjimai moksle lieka be jokio atgarsio. Kam stengtis gerai mokytis? Kaip pagarsėti, kad patektum į televizijos ži-nias? Atsakymas: šaudykime, ieškokime ginklų tėvų namuo-se... Graudu, kad Amerikos žiniasklaidoje nematome nieko pozityvaus, tai galime kiek at-sipeikėti, skaitydami užsienio lietuvių spaudą, kurioje yra naujienos iš laisvę atgavusios Lietuvos ir įdomūs kitų kraštų įvykiai, bet mažiau žmog-žudysčių, sprogimų ar katas-trofų.

Moralinio auklėjimo stoka mokyklose labai prisideda prie jaunimo moralės žlugimo, ta-čiau Ohio valstiją ištiko vienas pozityvus įvykis. Ohio valstijos oficialus šūkis yra „Su Dievu viskas įmanoma“. Prieš kurį laiką ateistų ir prieš krikščionis nusistačiusios grupės pateikė skundą Aukščiausiamam teis-mui, kad tas šūkis būtų už-draustas. Deja, skundikų nusi-vylimui, Aukščiausias teismas pripažino Ohio valstijai teisę tą šūkį ir toliau naudoti, nes jame nėra propaguojamas bet kuris tikėjimas.

Savo namų aplinkoje šeimos turėtų saugoti jaunimą nuo sen-sacingų naujienų, jį skatinti da-lyvauti jaunimo organizacijose, parapijų veikloje, rūpestingai atlikti visas pareigas, nuo pam-okų paruošimo iki dalyvavimo religinėse apeigose, bet ... mažinti televizijos programų stebėjimą.

Lina Ringailaitė

Tėvo Dieną Father's Day

birželio 17 d.

Lietuvių Pranciškonų vienuolyno koplyčioje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY, bus aukojamos šv. Mišios už visus gyvus ir mirusius tėvus.

Maloniai kviečiame prisiminti savo gyvus ir mirusius tėvus, įjungiant juos į šias bendras šv. Mišias.

Tėvo vardas.....
Gyvas.....Miręs.....
Aukuoju S.....
Vardas ir pavardė.....

Gražinkite

Franciscan Fathers, 361 Highland Blvd.,
Brooklyn, NY 11207

Brangiam bičiuliui

A.ŲA.

BRONIUI BALČIŪNUI

iškeliavus Amžinybėn, reiškiame giliausią užuojautą jo sūnams: dr. Algimantui, marčiai Marjui, anūkams Linai ir Jonui; dr. Ryčiui, marčiai Lori ir anūkams Dariui ir Emilijai ir kartu liūdime.

Marina ir Zigmas Raulinaičiai

Pranešame draugams ir pažįstamiems, kad

VIKTORAS BAKŠYS

(1916 - 2001)

mirė kovo 29 d. Bostone. Nuliūdę liko žmona Sofija, dukra Milda B. Richardson, sūnūs Algis ir Vytautas ir jų šeimos. Pietų Amerikoje liko sesuo Aldona, broliai Vladas ir Algis, bei Kanadoje giminaičiai Šmolskiai ir Indrišūnai.

Vietoje mišijų, prašom aukoti *Lietuvių Partizanų Globos Fondui* (taksų numeris 36-3163350):

LPG Fund

Attention: Birutė Jasaitis

2711 W. 71 Street

Chicago, IL 60629 USA

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: Darbininka@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2984
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Vainikų Diena - Memorial Day - šiemet švenčiama pirmadienį, gegužės 28 d. "Darbininko" įstaigos, o taip pat ir Religinės Šalpos ir Tautos Fondo įstaigos tą dieną bus uždarytos.

Tėvo diena, birželio 17 d., Pranciškonų koplyčioje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY, 11207, bus aukojamos šv. Mišios už gyvus ir mirusius tėvus. Kas norėtų įjungti savo gyvą ar mirusį tėvą į šias bendras maldas, prašomi pasinaudoti atkarpėle, kuri yra šio "Darbininko" numerio 7-to psl. apačioje.

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

Išpažintys klausomos kiekvieną šeštadienį nuo 4 v. v. iki 4:45 v. v. anglų arba lietuvių kalbomis.

Lietuvos Vyčių 110 kuopos susirinkimas įvyks gegužės 27 d. Tą dieną vyčiai dalyvaus Maspetho miestelio Memorial Day parade. Iš anksto linkime jiems geriausios sėkmės.

Kun. Vyt. Volertas drauge su **kun. Leonu Leise, SJ**, gegužės 19 d. lietuviškai aukojė mišias St. Jude parapijos koplyčioje Mastic Beach, NY, kur vyko Rytų pakraščio lietuvių sportininkų krepšinio turnyras. Džiaugiamės suteikta galimybe patarnauti lietuviams sportininkams ir dėkome jų vadovui Pranui Gvildžiui.

Birželio 3, Sekminių diena, 10 val. mišių metu gražiam būriui CCD klasių mokinių bus suteiktas Sutvirtinimo sakramentas.

"Laisvės Žiburio" radijo programos vedėjas Romas Kezys gegužės 21 d. laidoje pranešė (sutrumpiname): "Su šia laida baigiu savo darbą *Laisvės Žiburyje*. Ši yra paskutinė laida. Jaučiu, kad išbuvęs su *Laisvės Žiburiu* 35 metus, atėjo laikas pasitraukti, atverti galimybę jauniems, energingiems radijo žurnalistams, kurie tą darbą tęs ir galbūt sėkmingiau, negu man tai pavyko padaryti... Lietuviškos radijo laidos New Yorko - New Jersey apylinkėse nesibaigs. Jos tęsis toliau tuo pačiu laiku ir toje pačioje stotyje. Atsakomybę už šių laidų vedimą prisiėmė New Yorko Lietuvių Bendruomenės apygardos valdyba su pirmininke Giedre Kumpikaite. Linkime sėkmės..."

Rašinių konkursas už Lietuvos Respublikos ribų veikiančioms lietuviškoms mokykloms buvo paskelbtas jau penktą kartą Pasaulio lietuvių bendruomenės švietimo komisijos pastangomis. Šį kartą buvo kviešti tik vyresnių klasių gimnazistai ir licejaus moksleiviai.

Rašinių konkurse paskelbtos trys temos:

1. Ar vysk. Motiejaus Valančiaus darbai gyvi ir šiandien?
2. Lietuvių tautos tremimai - šešiasdešimtmečio paminėjimas;
3. Esu rašytojas(a), rašyčiau...

Rašinio apimtis - ne mažiau 800 žodžių. Konkursas baigėsi balandžio 30 d. Gauti 36 rašiniai iš Lenkijos, Vokietijos, Maskvos ir "Lietuvių namų" Vilniuje.

Rašinių vertinimo komisiją sudaro: Laima Apanavičienė, Vida Brazaitytė, Alicija Brazaitienė, Regina Kučienė ir Aldona Rauchienė.

Konkurso mecenatai - Raimundas Grigaliūnas (jau penktą kartą) ir PLB švietimo komisija.

Vyskupas Paulius A. Baltakis, OFM, birželio 2 - 3 d. Kanadoje, Toronto Prisikėlimo parapijoje - suteiks Sutvirtinimo Sakramentą; dalyvaus "Aušros" sporto klubo metinėje šventėje.

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa pereitą savaitę išsiuntinėjo savo aplinkraštį ŽINIOS. Tai 2001 m. pavasario/vasaros numeris. Jame telpa įvairios žinios apie LKRŠ veiklą Amerikoje ir Lietuvoje. Štai skyreliai: *Naujas kardinolas Lietuvai*. Čia aprašyta apie Vilniaus arkivyskupo Audrio Kazio Bačkio paskyrimą kardinolu, apie iškilmingą insignijų įteikimo ceremoniją Šv. Petro aikštėje Romoje ir priėmimą Šv. Kazimiero kolegijoje Romoje; *Kardinolo Sladkevičiaus fondas*: kada jis įkurtas ir pirmųjų aukotojų pavardės; *Vasaros stovyklos*: čia telpa sąrašas Lietuvoje ruošiamų katalikiškų vasaros stovyklų ir kiek kiekvienai iš jų LKRŠ paskyrė paramos; *Studentai dėkoja*: kelių studentų fotografijos ir padėkos už teikiamas stipendijas; *Aplankytos mokyklos*: LKRŠ direktorė Ilona Laucienė dažnai lankosi Lietuvoje ir padeda įgyvendinti labdaros programas. *Parama Lietuvai*: kasdien LKRŠ gauna prašymų finansinei pagalbai. Čia paduotas sąrašas stambesnių paskyrimų. *Metinis vėjus*: LKRŠ pagrindinis lėšų telkimo renginys yra loterija. Su šiuo žiniaraščiu išsiuntinėtos ir loterijos knygtės: po 5 bilietus kiekvienoje. Už vieną bilietą prašoma 5 dolerių. Loterija turi 4 laimėjimus: 750 dol., 500 dol., 250 dol., ir 100 dol.

Bronius Balčiūnas, paskutiniu metu gyvenęs Bridgeville, PA, anksčiau daugelį metų gyvenęs Manahawkin, NJ, mirė gegužės 18 d., sulaukęs 90 metų amžiaus. Nuliūdę liko du sūnūs: dr. Algimantas su žmona Marty ir vaikai Lina ir Jonu; dr. Rytis su žmona Lori ir vaikais Dariu ir Emilija.

A. a. Broniaus Balčiūno šviesiam atminimui **Marina ir Zigmars Raulinaičiai**, Manahawkin, NJ, aukoją "Darbininko" laikraščiu paremti 100 dol. *Administracija nuoširdžiai dėkoja už dosnią paramą.*

Maironio Lituanistinė mokykla New Yorke kviečia abiturientus ir visus, norinčius dalyvauti mokyklos 50 metų jubiliejiname bankete, pasižymėti datą: banketas įvyks š. m. lapkričio 17 d., 7 v. v. Plattdeutsche Park Restaurant banketo salėje. Daugiau informaciją bus vasaros pabaigoje.

Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba praneša savo nariams, kad šiomis dienomis buvo išsiuntinėti paraginimo laiškai sumokėti nario mokestį. Papildomai primename, kad draugijos nario mokestis yra 10 dol. metams. Apie nario mokestį buvo parašyta valdybos žiniaraštyje "Apžvalga" 1999 m. gruodžio mėn., kurį gavo kiekvienas draugijos narys. Žinutė, kad nariai atkreiptų dėmesį, yra tokia:

"Primename, kad 10 dol. nario mokestis yra vienintelis Draugijos pajamos įvairioms išlaidoms padengti". Ta proga pakartoju, kad kiekvienų metų gale valdybos žiniaraštyje yra pristatomos visų metų draugijos veiklos įvykių datos bei kita informacija. Šių metų valdybos viešosios atlikti darbai bus pateikti tokiu pat būdu - metų gale.

TAUTOS FONDO METINIO SUSIRINKIMO, įvykusio 2001 m. gegužės 12 d. Kultūros Židinyje, Brooklyn, NY, NUTARIMAI

Tautos Fondo Taryba, išrinkta 2001 m. gegužės 12 d. Sėdi iš k.: Algis Vedeckas, Valdybos pirm., Juozas Giedraitis, TF garbės pirm., Jurgis Valaitis, Tarybos pirm., Pranas Povilaitis, Tarybos vicepirm., Nijolė Bražėnaitė, Tarybos sekretorė. Stovi iš k.: Kęstutis K. Miklas, Jonas Vainius, Jonas Pabedinskas. Trūksta: Kosto Norvilos, Evaldo Remėzos ir Sauliaus G. Siruso. Romos Vedeckienės nuotr.

Tautos Fondo nariai, susirinkę savo 27-ajame metiniame susirinkime, įvykusiame 2001 m. gegužės 12 d. Kultūros Židinyje Brooklyn, NY:

- Reiškia pasitenkinimą, kad labai sėkmingai Tautos Fondo buvo vykdomi ar remiami sekančios didesnės projektai:

- a. Parama pietryčių Lietuvos mokykloms;
- b. Lavoriškių mokyklos statyba;
- c. Mokyklos įdrukinimo programa;
- d. Tautiška istorinių rašinių premijavimas.

- Sveikina pastangas siekti Lietuvos narystės NATO ir Europos Sąjungos organizacijose.

- Džiaugiasi, kad priaugantis Lietuvos jaunimas rodo aiškius idealizmo, pilietiškumo ir tėvynės

meilės požymius.

- Kviečia išseivą ir toliau remti Tautos Fondą, nes yra daug vertingos veiklos Lietuvoje, kurią reikia finansuoti.

SUSIRINKIMAS, IŠKLAUSĖS PRANEŠIMUS IR ĮVAIRIAS NUOMONES, IPAREIGOJA TAUTOS FONDO TARYBĄ:

1. Toliau tęsti pradėtus projektus, kurie skatina visuomeniškumą, tautinį sąmoningumą, dorą ir demokratinį principus, dirbdami visame krašte, ypač kaime.
2. Remti jaunų žmonių sam būrius, kurie skatina visuomeniškumą, tautinį sąmoningumą, dorą ir demokratinį principus, dirbdami visame krašte, ypač kaime.
3. Remti pastangas Lietuvoje už politinę ir ekonominę integraciją į NATO ir Europos Sąjungą.

4. Įtraukti į mokyklų įdrukinimo programą ir žemės ūkio mokyklas.

5. Išlaikyti Tautos Fondo kapitalo neliečiamybę.

6. Tautos Fondo taryba paramą skiria vieną kartą į metus. atsižvelgdama į Paramos skirstymo komisijos rekomendacijas. Paramos skirstymo datą nustato Taryba.

TAUTOS FONDAS

- Sveikina Lietuvos Respublikos prezidentą Valdą Adamkų ir dėkoja už apdovanojimą Tautos Fondo veikėjų.

- Sveikina Lietuvos švietimo ministeriją už dėmesį tautiniam ugdymui.

- Dėkoja Tautos Fondo tarybai ir valdybai už visus atliktus darbus.

ORDINAIS PAGERBTI IŠKILIEJI TAUTOS FONDO DARBUOTOJAI

Gegužės 12 d. Kultūros Židinyje vykusio Tautos Fondo metinio susirinkimo metu buvo įteikti ordinais dviems iškiliejiems Tautos Fondo darbuotojams: **dr. Rožei Šomkaitei** ir **Juozui Giedraičiui**. Ordinus įteikė Lietuvos Respublikos generalinis konsulas dr. Rimantas Morkvėnas.

Dr. Rožė Šomkaitė išvyko iš Lietuvos kaip politinė pabėgėlė. Vokietijoje studijavo humanitarinius mokslus. Atvykusi į Ameriką, 1954 m. Šv. Jono universitete išgijo farmakologijos bakalauro laipsnį, 1956 m. Wisconsin universitete - magistro laipsnį, ir 1962 m. Rutgers universitetą suteikė jai filosofijos daktarės laipsnį. Uoliai dalyvavo visuomeninėje veikloje. Priklausė ateitininkams, fronto bičiuliams ir kt. organizacijoms. 1995 m., būdama LKRŠ direktore, pradėjo organizuoti pašalpą katalikiškoms ir kitoms vargstančioms mokykloms Lietuvoje. Šiame milžiniškame labdaros darbe parodė daug organizacinių gabumų ir ypatingo asmeninio pasiaukojimo. Šiuo metu Tautos Fondas remia dr. Rožės organizuojamas labdaros talpintuvų siuntimą į Lietuvą.

Dr. Rožei Šomkaitei buvo įteikti du medaliai: *Lietuvos Nepriklausomybės medalis*; *Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 4-ojo laipsnio ordinas*

Juozas Giedraitis, gimęs 1910 m., Raseinių gimnaziją baigė 1930 m., Kariūnų aspirantų kursų - 1933 m. 1938 m. gavo dipl. teis. diplomą. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją ir 1949 m. atvyko į JAV, gyveno Hartford, CT, o nuo 1961 m. - Northport, NY. Veikė įvairiose organizacijose: nuo 1970 m. Lietuvos ūkininkų s-gai atstovavo VLIKe; išvystė kūrybingą veiklą Tautos Fonde; 1978 - 1991 m. pirmininkaudamas Tautos Fon-

Gen. konsulas dr. R. Morkvėnas įteikia Nepriklausomybės medali dr. Rožei Šomkaitei.

Gen. konsulas dr. R. Morkvėnas prisega Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordiną Juozui Giedraičiui.

Nuotraukos T. Pr. Giedgaudo

do valdybai, sukauptę per 5 mil. dol. aukų. Nuo 1978 m. Tautos Fondo Taryboje ėjo įvairias pareigas, o nuo 1993 m. - Tarybos pirmininkas. 1998 m. išrinktas TF garbės pirmininku. (Sutrumpinta iš

Tautos Fondo spaudai ruošiamos knygos).

Juozui Giedraičiui įteiktas *Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 4-ojo laipsnio ordinas*. a.ž.

SKELBIMAI

27 centai skambinant į Lietuvą, 5,5 cmt. JAV. 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokio mėnesinio mokesčio. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais į TRANSPORT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. TRANSPORT - patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. **Tel. (516) 377-1401. (sk)**

Lietuvis, lauko priežiūros darbu (landscaping - maintenance) bendrovės savininkas Washington, DC, **ieško dviejų darbininkų**, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 į val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373.

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, lietuviškoje aplinkoje, Marijos Nekalto Prasišėjimo seserų globoje. Pasinaudokite šia proga, kreipkitės: Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT 06277.

Ieškoma atsakinga moteris namų ir aplinkos priežiūrai geromis sąlygomis. Reikalingas darbo leidimas. Skambinti **(860) 928-5294. (sk.)**

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo:

Kazys Stankus, Redding, PA aukoją **10 dol.**

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Pažymėkite, kad tai Jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

SIŪLOMI geri darbai moterims dirbti vaikų auklėmis arba namų šeimininkėmis. Atlyginimas nuo 350 dol. iki 450 dol. savaitė. Galima gyventi šeimose. Būtinai minimalus anglų kalbos mokėjimas. Skambinti Joana 718-894-1352. (sk.)

Reikalinga moteris padėti prižiūrėti vaikus ir namą. Ieškau sąžiningos, tvarkingos auklės nuo 30 iki 50 metų amžiaus, kuri myli vaikus, nerūko, ir norėtų dirbti pas mus Cape Cod rajone bent metus laiko. Skambinti 1-508-420-9082. (sk.)

Atlantic Express Corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, vėl priims siuntinius **šeštadienį, gegužės 26 d. nuo 12 iki 1 val. p.p.** Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. **1-888-205-8851.**

"VILTIES" siuntinių agentūra vėl priims siuntinius į Lietuvą **šeštadienį, birželio 23, nuo 12 iki 3 val. popiet.** Mūsų atstovas yra **Alg. Jankauskas, tel. (718) 849-2260.** Susitarus paims siuntinius iš namų.

Naujai atvykusiems lietuviams surandame darbus, padedam susitvarkyti dokumentus (vairuotojo pažymėjimą, asmens identifikacijos kortelę ir t.t.). Padedame pigiau nusipirkti automobilius. Kreiptis tel. (917) 568-8496 (dieną); (908) 964-4741 (vak.). (sk.)

Nebrangiai duodu anglų kalbos pamokas naujiems imigrantams. Skambinti po 6 v. v. (718) 386-5450. (sk.)